

Svensk Filmmarknad VS Illegal Fildelning

Fildelningens påverkan på laglig filmkonsumtion

Kandidatuppsats, 15 högskolepoäng, INFK01 i informatik

Framlagd: 2 November 2007

Författare: Anders Ekenstierna
Jack Samba

Handledare: Anders Svensson

Examinatorer: Lars Fernebro, Erik Wallin

LUNDS UNIVERSITET
Institutionen för Informatik

Svensk Filmmarknad VS Illegal Fildelning

Fildelningens påverkan på laglig filmkonsumtion

Anders Ekenstierna
Jack Samba

Kandidatuppsats framlagd november 2007
Omfång 54 Sidor
Handledare: Anders Svensson

Resumé

Att den illegala fildelningen är ett problem för den svenska filmmarknaden som måste bekämpas är något som Antipiratbyrån vill framhålla. Piratbyrån å andra sidan menar att problemet inte är så stort och inte ens värt att lägga energi på. Vi ville därför undersöka hur den illegala fildelningen verkligen påverkar den svenska filmmarknaden. Detta gjordes genom att först intervjua både Antipiratbyrån och Piratbyrån för att få fram olika synsätt på problemområdet. Vi gjorde även en litteraturgenomgång där vi fann relevanta teorier som vi utformade vissa antaganden utifrån. Dessa antaganden och de genomförda intervjuerna använde vi till att formulera frågor som skulle besvaras i en enkätundersökning. Från det resultat vi fick i enkäten undersökte vi hur väl de antaganden vi hade ställt upp stämde och använde dessa antaganden till att besvara vår frågeställning. Vår undersökning visade att den illegala fildelningen av film inte hade någon negativ inverkan på den svenska filmmarknaden då de som fildelar konsumerar mer laglig film än de som inte fildelar.

Nyckelord: fildelning, film, konsumtion, upphovsrättslagen, Antipiratbyrån, Piratbyrån, substitution, sampling, nätverkseffekten

KAPITEL I - INLEDNING	6
BAKGRUND.....	6
PROBLEM	6
FORSKNINGSFRÅGOR	7
SYFTE.....	7
AVGRÄNSNING	7
KAPITEL II - METOD	8
TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	8
SEMISTRUKTURERAD INTERVJU	8
<i>Intervjufrågornas utformning</i>	9
ENKÄTUNDERSÖKNING	9
<i>Replikerbarhet</i>	10
<i>Reliabilitet</i>	10
<i>Validitet</i>	10
<i>Enkätfrågornas utformning</i>	11
BIAS	11
PRIMÄR DATA	11
SEKUNDÄR DATA	11
KÄLLKRITIK	11
KAPITEL III - LITTERATURGRANSKNING	13
UPPHOVSÄTTSLAGEN	13
TEORIER	14
<i>Substitution</i>	14
<i>Samplingsteorin</i>	15
<i>Nätverkseffekten</i>	15
SOM-RAPPORTERNA	16
INTRASSEORGANISATIONER	17
<i>Antipiratbyrå</i>	17
<i>Piratbyrå</i>	17
DE LAGLIGA ALTERNATIVEN	18
<i>SF-Anytime</i>	18
<i>Film2home</i>	18
<i>Publiken.se</i>	18
DE OLAGLIGA ALTERNATIVEN	19
<i>BitTorrent</i>	19
<i>DC++</i>	19
<i>LimeWire</i>	20
STATISTIK ÖVER BIOBESÖK.....	20
KAPITEL IV – EMPIRI.....	22
ANTIPIRATBYRÅN VS PIRATBYRÅN.....	22
ENKÄTUNDERSÖKNING	27
KAPITEL V – ANALYS & RESULTAT	40
ANALYS	40
RESULTAT	41
KAPITEL VI – SLUTSATS & DISKUSSION.....	42
SLUTSATS.....	42
DISKUSSION.....	43
FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	45
REFERENSER	46
BILAGOR.....	49
BILAGA 1. ANTIPIRATBYRÅNS INTERVJUSVAR.....	49

BILAGA 2. PIRATBYRÅNS INTERVJUSVAR	51
BILAGA 3. ENKÄTUNDERSÖKNING	53

TABELLER

TABELL 3.1 BILAGA.....	20
------------------------	----

DIAGRAM

DIAGRAM 4.1.....	28
DIAGRAM 4.2.....	29
DIAGRAM 4.3.....	30
DIAGRAM 4.4.....	31
DIAGRAM 4.5.....	32
DIAGRAM 4.6.....	33
DIAGRAM 4.7.....	34
DIAGRAM 4.8.....	35
DIAGRAM 4.9.....	36
DIAGRAM 4.10.....	37
DIAGRAM 4.11.....	38
DIAGRAM 4.12.....	39

Disposition

Kapitel I – Inledning

I detta kapitel redogör vi för problemet, bakgrunden till problemet och beskriver syftet med uppsatsen samt vilka avgränsningar vi har valt att göra. Här presenterar vi dessutom de forskningsfrågor som vi med uppsatsen ska försöka besvara.

Kapitel II - Metod

I detta kapitel beskriver vi de metoder och tillvägagångssätt vi har valt att använda oss av vid insamling av vårt empiriska material. Här diskuterar vi även eventuella begränsningar i tillvägagångssättet och olika bias. Vi kommer kortfattat att beskriva vilken typ av frågor som vi tänker ställa både i intervjuerna och i enkäten samt syftet bakom dessa.

Kapitel III - Litteraturgranskning

För att få en överblick över vad lagen säger presenterar vi ett avsnitt där vi kortfattat redogör för upphovsrättslagen samt vad som är lagligt respektive olagligt. Sedan presenterar vi dessutom de olika teorier som sedan kommer att verka som bas till de antaganden som vi med hjälp av enkätundersökningen ska bekräfta eller falsifiera. Vi redogör dessutom för de olika intressenternas ståndpunkter.

Kapitel IV – Empiri

I detta avsnitt presenterar vi dels de empiriska data som vi har samlat in dels via våra två intervjuer med Antipiratbyrån respektive Piratbyrån och dels data från de enkäter som vi delade ut. Båda delarna innehåller en viss tolkning och analys av dessa data efter varje redovisad fråga. Vi har valt att göra så för att det är en stor mängd data som ska behandlas och vi vill göra det lättare för läsaren att följa med i vad som analyseras.

Kapitel V – Analys & Resultat

I detta avsnitt analyserar vi de 12 påståendena från enkäten. Med hjälp av det vi får fram ur analysen undersöker vi huruvida de antaganden som vi tidigare har ställt upp överensstämmer med det som respondenterna har svarat.

Kapitel VI – Slutsats & Diskussion

Här besvarar vi de frågor som vi tidigare ställde upp i problemformuleringen. För att besvara dessa frågor använder vi oss av resultatet från våra antaganden för att resonera fram svaren på frågorna. Därefter reflekterar vi kring det problemområde som vi har angripit i uppsatsen. Vi avslutar detta kapitel med att ge förslag på fortsatt forskning.

Kapitel I - Inledning

I detta kapitel redogör vi för problemet, bakgrunden till problemet och beskriver syftet med uppsatsen samt vilka avgränsningar vi har valt att göra. Här presenterar vi dessutom de forskningsfrågor som vi med uppsatsen ska försöka besvara.

Bakgrund

En undersökning utförd av Statistiska centralbyrån i december 2005 visade att mer än femtio procent av de tillfrågade männen i åldern 16-24 som använder Internet har använt ett fildelningsprogram (Statistiska Centralbyrån 070919). Detta i sig är inte en olaglig handling, utan det är när man använder dessa program eller tjänster för att dela med sig av material utan upphovsrättsinnehavarens tillstånd som man bryter mot lagen.(Upphovsrättslagen 2007) De flesta artiklar och undersökningar som vi har funnit som behandlar fildelning fokuserar på musik och de effekter som fildelningen har haft på den branschen. Samtidigt visar en undersökning utförd av företaget CacheLogic (070516) att den filtyp som förekommer mest på de fyra största fildelningssajterna är av typen videofil exempelvis avi eller mpeg2-format. Därav anser vi att det finns en lucka i kunskapsbasen kring fenomenet fildelning. Det vi alltså vill undersöka är kopplingen mellan fenomenet fildelning och konsumtion av film. Förutom ovanstående argument har vi även valt detta ämne på grund av den senaste tidens ökade jakt på fildelare. Denna ökning har skett tack vare den nya lagstiftningen som har tydliggjort vad som är olagligt och gjort det lättare för Antipiratbyrån att skydda och främja sina medlemsbolag. Ett sätt som detta sker på är genom polisanmälan av privatpersoner som trots varningsbrev fortsätter att bryta mot lagen (Antipiratbyrån 070919).

Problem

Det föreligger en intressekonflikt mellan upphovsrättsinnehavarna i den svenska filmindustrin och de personer som olovligen nyttjar och/eller tillgängliggör deras verk för omvärlden. Detta är enligt de svenska filmdistributörernas representant Antipiratbyrån ett stort problem då de hävdar att de förlorar miljardbelopp varje år som en följd av den svenska fildelningen (Antipiratbyrån 070919). Det problem vi kommer att fokusera på bottnar i att vi bara har funnit ett fåtal studier som påvisar att eller hur den olagliga svenska fildelningen påverkar den svenska filmindustrin. Detta gör att man då kan ifrågasätta de argument som de olika intressegrupperna använder när de talar om den olagliga svenska fildelningens effekter. Inom detta breda område vill vi reda ut om det finns några skillnader i konsumtionsmönster mellan de som fildelar upphovsrättsskyddad film och de som inte gör det. Tidigare kandidatuppsatser på institutionen för informatik vid Lunds Universitet som har behandlat problemområdet fildelning har mer tittat på vilka faktorer som påverkar nedladdning och varför individer laddar ner. Till exempel Johansson & Siljac (2006) samt Nettleingham, Ngo & Olsson (2005) har tittat på moraliska och etiska aspekter med mera. Vi kommer att bortse från sådana faktorer i denna uppsats då vi är intresserade av att se *hur* nedladdningen påverkar marknaden, inte varför man laddar ner. Anledningen till att detta är ett problem för informatiker att titta närmare på är att den nya tekniken till stor del ligger till grund för problemet. Det är de lättillgängliga fildelningstjänsterna som gör att man snabbt och enkelt

kan ladda ner en film utan att behöva betala för den. De traditionella distributionskanalerna såsom uthyrning och försäljning av film kan på grund av den nya tekniken hotas om inte branschen följer med i utvecklingen. Därför väljer vi även att titta på vilka lagliga digitala distributionskanaler som finns tillgängliga och i vilken utsträckning dessa används. Utifrån detta har vi formulerat vår huvudfråga som vi ämnar att besvara med hjälp av två delfrågor.

Forskningsfrågor

- ❖ *Hur påverkar den illegala fildelningen den lagliga konsumtionen av film?*
- *Föreligger det någon skillnad i konsumtionsmönster mellan de som fildelar upphovsrättsskyddad film och de som inte gör det?*
- *I vilken utsträckning utnyttjas de lagliga digitala distributionskanalerna som finns tillgängliga?*

I ovanstående frågeställning nämner vi begreppet konsumtionsmönster. Vi är medvetna om att detta begrepp kan ha olika betydelse i olika sammanhang, därför vill vi förtydliga vad vi menar med det. Vår definition av begreppet är att en viss individs konsumtion upprepar sig på ett regelbundet sätt, till exempel att en person ofta hyr film eller går på bio istället för att köpa film. Alltså hur en individ konsumerar film i sin vardag och genom vilken kanal detta sker.

Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur den lagliga konsumtionen av film påverkas av den illegala fildelningen. Vi vill se om det finns några skillnader mellan hur fildelare och icke fildelare konsumerar film samt i vilken utsträckning de lagliga digitala alternativen används. Resultatet av undersökningen ska jämföras med den bild som problemområdets aktörer målar upp.

Avgränsning

Vi har valt att avgränsa oss till den svenska filmmarknaden och de svenska filmkonsumenterna. Vidare har vi valt att inte lägga så stort fokus på de juridiska och ekonomiska aspekterna kring problematiken, utan vi koncentrerar oss på att undersöka om och i så fall hur digital illegal filmkonsumtion påverkar individens lagliga filmkonsumtion.

Kapitel II - Metod

I detta kapitel beskriver vi de metoder och tillvägagångssätt vi har valt att använda oss av vid insamling av vårt empiriska material. Här diskuterar vi även eventuella begränsningar i tillvägagångssättet och olika bias. Vi kommer kortfattat att beskriva vilken typ av frågor som vi tänker ställa både i intervjuerna och i enkäten samt syftet bakom dessa.

Tillvägagångssätt

För att belysa problemområdet från olika vinklar så valde vi att kombinera både det kvalitativa och det kvantitativa perspektivet. Det kvalitativa tillvägagångssättet representerades av två semistrukturerade intervjuer. Den första intervjun gjordes med Antipiratbyrån för att få en uppfattning om hur de anser att den olagliga fildelningen påverkar deras medlemmars verksamhet. Som en motpol till Antipiratbyrån så ville vi även utföra en semistrukturerad intervju med en representant från Piratbyrån för att på så sätt ta del av och skapa en förståelse för deras argument. Intervjuerna var tänkta att genomföras via telefon där vi har valde att ställa samma frågor till Antipiratbyrån som till Piratbyrån för att på så sätt kunna jämföra deras svar och på ett tydligt sätt urskilja var meningarna går isär. Men endast intervjun med Antipiratbyrån utfördes per telefon då Piratbyråns representant inte hade tid att göra intervjun när vi ringde. Frågorna mailades till honom och svaren fick vi skriftligen istället för muntligen. För att kunna jämföra de olika organisationerna, och upprätthålla reliabiliteten, skickade vi den transkriberade intervjun till Antipiratbyråns representant för att kontrollera att vi hade uppfattat svaren på rätt sätt och för att ge denne en chans att ändra det som hade sagts. Eftersom representanten från Piratbyrån hade längre tid på sig att i lugn och ro tänka igenom sina svar så ville vi ge representanten från Antipiratbyrån samma möjlighet. På så sätt minimerade risken för den bias som kan uppstå om man utför intervjuerna på olika sätt.

Vi tittade även på den litteratur och de teorier som finns kring ämnet för att vi som författare skulle få en tydlig bild av problemområdet. Där kunskapsluckor förelåg gjorde vi vissa antaganden som vi med hjälp av vår empiri ville se hur väl de stämde med verkligheten. Utifrån de svar vi fick från intervjuerna och de antaganden vi formulerade utformade vi ett antal frågor. Dessa besvarades i en empirisk undersökning med hjälp av enkäter som fokuserade på svenska folkets fildelnings- och filmkonsumtionsvanor. Det huvudsakliga syftet med intervjuerna var alltså inte att besvara forskningsfrågorna. De var istället ämnade att fungera som diskussionsunderlag och presentera ståndpunkter att ta ställning till.

Semistrukturerad intervju

Med semistrukturerad intervju följde vi Brymans (2002) definition av begreppet, det vill säga vi utförde intervjun med ett antal frågor som intervjuobjektet fritt fick besvara utan förspecificerade svarsalternativ. Anledningen till att vi valde just denna intervjumetod istället för en ostrukturerad eller en strukturerad intervju var att en ostrukturerad intervju lätt kan bli för bred då den utförs i samtalsform och intervjuobjektet fritt får tala (Bryman 2002). Medan en strukturerad intervju kan ha en tendens att leda intervjuobjektet då man redan har fastställt

svarsalternativen. Då vi jämförde svaren från två olika intervjuer var det viktigt för oss att frågorna var desamma. Därför var den semistrukturerade intervjun det bästa alternativet i vårt fall.

Intervjufrågornas utformning

De frågor vi ställde till Antipiratbyrån och Piratbyrån var ämnade att reda ut vilka meningsskiljaktigheter som råder mellan dem. Vi ställde frågor vars svar kan ge en bild av de båda organisationernas syn på problemområdet. De första tre frågorna vi ställde handlade om deras verksamhet och hur de ser på den. Anledningen till att vi ställde dessa frågor var att få en bild av hur de ser på sin egen verksamhet och hur de förmedlar den bilden till allmänheten. Med fråga fyra ville vi reda ut om de båda organisationerna förlitade sig på samma siffra angående antalet fildelare i Sverige. Detta är relevant när man tittar på hur intervjuobjekten resonerar kring effekterna av den illegala fildelningen. Fråga fem till sju handlade om att få reda på vilka effekter de tror att den illegala fildelningen har på den svenska filmmarknaden samt vilka som gynnas eller missgynnas av fildelningen. Syftet bakom dessa tre frågor var att se var deras meningar går isär och på så vis få bättre förståelse av problemområdet. Fråga åtta och nio handlade om upphovsrätten och vi ställde dessa frågor för att reda ut om de två organisationerna är nöjda med hur den rådande lagstiftningen ser ut eller om de ser ett behov av uppdatering. Med fråga tio ville vi se vilka lagliga tjänster som de ansåg kunde vara ett alternativ till den illegala fildelningen. Följande två frågor fokuserade på varför biobesöken har minskat och vilka orsaker som kan ligga bakom denna minskning förutom fildelningen. Vi försökte där få fram om det fanns några motsägelser i deras argument. De sista två frågorna tittade på hur de såg på olika angreppssätt och lösningar till den illegala fildelningen. Vi trodde att deras uppfattningar skulle gå isär på flera punkter och ville därför se vilka argument de använder för att stödja det de står för. Vissa av svaren på frågorna fungerade som utgångspunkt för utformandet av senare enkätfrågor medan andra syftade till att ligga till grund för diskussion kring de resultat som vi kom fram till. Frågor och svar återfinns som bilagor och i empiriavsnittet (Se bilaga 1 och 2).

Enkätundersökning

Vi ville med enkätundersökningen nå ut både till personer som olovligen fildelar upphovsrättsskyddat material och till dem som inte gör det för att se vilka skillnader i filmkonsumtion som föreligger. Innan vi gick ut med enkäten så testades den på en testperson för att undvika eventuella brister och missförstånd. Därefter delade vi ut 70 enkäter på tågen mellan Malmö och Lund för att på så sätt skapa ett relativt slumpmässigt urval av kön och ålder. Vi gick ut med undersökningen den 12 december 2006 och eftersom det var Lucia-tider så delade vi ut pepparkakor som en morot till de som ville vara med i undersökningen. Enkätutdelningen skedde vid tre tillfällen på dygnet för att på så sätt få en så bred spridning av respondenter som möjligt. De tider vi åkte var klockan 9,14 och 19. Genom att dela ut enkäterna vid olika tillfällen reducerade vi till viss del den bias som vi tror kan finnas genom att en viss typ av människor åker vid en viss tid. Vi gick tillväga så att vi hoppade på tåget och väntade tills det hade börjat köra och folk hade satt sig ner. Sedan gick vi runt i en av vagnarna och förklarade att vi skrev en kandidatuppsats vid Lunds universitet och frågade varje person i vagnen om de ville delta i en undersökning om det svenska folkets fildelningsvanor. Den könsmässiga fördelningen mellan respondenterna blev 32 män och 38

kvinnor. Genom att personligen dela ut enkäterna minimerade vi det bortfall som annars är vanligt vid enkätundersökningar och när det uppstod oklarheter kring de svarsalternativ som vi gav så förklarade vi för respondenten vad vi menade med det alternativet. De oklarheter som uppstod hade att göra med de påståenden där vi angav fyra svarsalternativ. Dessa var: stämmer helt och hållet, stämmer till viss mån, stämmer inte riktigt samt stämmer inte alls. För de respondenter som inte förstod vad vi menade med alternativen gav vi följande förklaringar. Med stämmer helt och hållet menar vi att det förekommer ofta. Stämmer till viss mån innebär att det förekommer men inte så ofta. Med stämmer inte riktigt menar vi att det har hänt men inte längre. Stämmer inte alls innebär att det aldrig har hänt. På grund av ovana så noterade vi inte hur många personer som tackade nej till att delta i undersökningen. Då det kan vara av intresse för läsaren att veta hur många det var som avböjde från att delta i undersökningen så uppskattade vi det i efterhand till cirka 10 %.

Replikerbarhet

Replikation innebär att en undersökning är beskriven och genomförd på ett sådant sätt att man kan upprepa den vid behov. Detta är viktigt när man vill kontrollera reliabiliteten hos en undersökning. Vår undersökning genomfördes på ett sådant sätt att det är möjligt att replikera den om man vill pröva dess reliabilitet. Därför försöker vi att beskriva undersökningen så noggrant som möjligt för att säkerställa att den är replikerbar.

Reliabilitet

Reliabilitet avser att bedöma tillförlitligheten i en undersökning. För att bekräfta att en undersökning har hög respektive låg reliabilitet kan man upprepa undersökningen under samma förutsättningar som undersökningen utfördes under ifrån början. Får man då inte liknande resultat kan man konstatera att undersökningen har en låg reliabilitet, men om man däremot får liknande resultat vid varje upprepning så har man hög reliabilitet (Bryman 2002). En åtgärd vi tog för att öka reliabiliteten var att vi testade enkätfrågorna på en testperson först. Där kunde vi se om det fanns några problem med att förstå formuleringen av frågorna. För att underlätta för andra forskare som vill kontrollera eller vidare undersöka de resultat som vår undersökning genererar bifogar vi enkäten som vi genomförde (Se bilaga 3). På grund av att vi inte repeterar undersökningen är det svårt att säga att resultaten kommer att vara helt reliabla. Men eftersom undersökningen är replikerbar så är det möjligt att kontrollera reliabiliteten för andra forskare.

Validitet

Validitet innebär i enkla ordalag att en undersökning verkligen mäter det som den är avsedd att mäta. Vad vi ville mäta var om det finns någon tydlig skillnad i konsumtionsmönster mellan fildelare och icke fildelare. Eftersom vi även ville se hur många det är som fildelar så ville vi ha ett jämnt urval ur den svenska populationen. Testningen av frågorna på en testperson fungerade som ett sätt att testa att vi har ytvaliditet. På grund av att storleken på vår population är så liten i jämförelse med hela den svenska populationen är det svårt att säkerställa den externa validiteten. Detta kommer vi ha i åtanke när vi gör generaliseringar från våra resultat ifrån undersökningen.

Enkätfrågornas utformning

De frågor vi valde att ställa utöver frågorna om kön och ålder kan delas in i fyra kategorier. De första tre frågorna handlar om i vilken utsträckning de tillfrågade konsumerar film på lagligt vis. Sedan följer två frågor som undersöker respondenternas kännedom om lagliga alternativ till den olagliga fildelningen. Efter en utgallringsfråga så följer tre frågor om respondenternas fildelningsvanor. De sista tre frågorna är knutna till de teorier vi har funnit i litteraturgranskningen (Se bilaga 1).

Bias

Enkätundersökning som form av datainsamling innehåller vissa brister som kan leda till bias såsom exempelvis risk för stort bortfall. För att förhindra att respondenten tröttnar måste man begränsa antalet frågor annars kanske denne inte besvarar alla frågor. Om en respondent dessutom inte förstår en fråga så finns det ingen som kan förtydliga och klargöra vad frågan innebär. Denna bias försökte vi förhindra just genom att testa enkäten på en testperson först, och på så vis se vilka oklarheter som kan tänkas uppkomma. Som vi även nämnde tidigare så noterade vi inte hur många det var som avböjde från att delta i undersökningen. Detta kan ha påverkat resultatet av undersökningen då det kanske var en viss typ av människor som inte ville delta. Även det faktum att vi enbart delade ut enkäter på tågen mellan Malmö och Lund kan ha gjort att vi fick en snedfördelning ur populationen. De pendlare människorna i Malmö och Lund är kanske inte så representativa men det kan ge en indikation på hur det kan förhålla sig.

Även vi (författarna) besitter en viss bias i form av förutfattade meningar om vad resultatet kommer att bli. I och med att vi är medvetna om att det finns så arbetar vi för att inte låta detta färga vårt tillvägagångssätt och våra tolkningar av insamlad data.

Primär data

Den insamlade datan från vår empiri är den primärdata som vi kommer att använda oss av i uppsatsen. Både från de semistrukturerade intervjuerna samt enkätundersökningen.

Sekundär data

Vi kommer att använda oss av statistik från Svenska Filminstitutet gällande antalet biobesök per år för att se hur utvecklingen har sett ut de senaste åren.

Källkritik

Den litteratur vi kommer att basera vår rapport på kommer huvudsakligen att bestå av artiklar samt Internetbaserade källor. Detta på grund av att vårt problemområde är relativt nytt och därför finns det inte så mycket tryckt litteratur på ämnet. Vi har i första hand försökt att finna källor från tryckt material såsom böcker och vetenskapliga artiklar. Myndigheten för skolutveckling har sammanställt ett antal frågor som skolelever bör ha i åtanke när de refererar till Internetkällor. De fyra huvudfrågorna som de ställer upp är: Vem har gjort

webbsidan? Varför är webbsidan gjord? Hur ser webbsidan ut? Kan du få informationen ifrån andra ställen? (Myndigheten för skolutveckling 071006). Dessa frågor har vi använt som riktlinjer när vi har funnit information på Internet för att värdera dess trovärdighet.

Kapitel III - Litteraturgranskning

För att få en överblick över vad lagen säger presenterar vi ett avsnitt där vi kortfattat redogör för upphovsrättslagen samt vad som är lagligt respektive olagligt. Sedan presenterar vi dessutom de olika teorier som sedan kommer att verka som bas till de antaganden som vi med hjälp av enkätundersökningen ska undersöka hur väl de stämmer. Vi redogör dessutom för de olika intressenternas ståndpunkter.

Upphovsrättslagen

Följande kapitel är sammanställt av författarna utifrån Sveriges rikets lagtext och faktagranskat av Peter Gerhard universitetslektor på Institutionen för Handelsrätt vid Lunds universitet.

Upphovsrätt innebär att i och med det att ett konstnärligt eller litterärt verk har skapats tillfaller automatiskt upphovsrätt till den som har skapat verket. Detta innebär att upphovsmannen har ensamrätt att förfoga över verket och behöver inte lämna någon formell anmälan om att verket har skapats. Upphovsrätten i Sverige gällde tidigare i 50 år efter upphovsmannens död. Men 1993 fattade EU direktivet beslutet att alla medlemsländer skall ha gemensamt tidsskydd och valde att tidsbestämma upphovsrätten till 70 år efter upphovsmannens död. Från och med 1996 trädde denna lag även i kraft i Sverige. Den 1 juli 2005 ändrades den svenska upphovsrättslagen. En av orsakerna till att lagen ändrades var att den skulle anpassas till den rådande teknikutvecklingen vilket bland annat medförde förändrade och tydligare regler beträffande nedladdning av film. Följande delar ur paragrafer är hämtade ur Sveriges rikets lag och med dem avser vi att visa hur lagtexten ser ut angående upphovsrättsskyddade verk.

" Upphovsrätt innefattar, med de inskränkningar som föreskrivs i det följande, uteslutande rätt att förfoga över verket genom att framställa exemplar av det och genom att göra det tillgängligt för allmänheten, i ursprungligt eller ändrat skick, i översättning eller bearbetning, i annan litteratur- eller konststart eller i annan teknik. Framställning av exemplar innefattar varje direkt eller indirekt samt tillfällig eller permanent framställning av exemplar av verket, oavsett i vilken form eller med vilken metod den sker och oavsett om den sker helt eller delvis." 1960:729:2 §

Med detta menas att endast upphovsmannen har rätt att förfoga över verket på de olika sätt som beskrivs i paragrafen. Punkt 1 i 2 § säger dessutom att verket görs tillgängligt för allmänheten:

"När verket överförs till allmänheten. Detta sker när verket på trådbunden eller trådlös väg görs tillgängligt för allmänheten från en annan plats än den där allmänheten kan ta del av verket. Överföring till allmänheten innefattar överföring som sker på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer."

Sådan överföring får endast ske med upphovsmannens tillstånd, annars har ett upphovsrättsbrott begåtts. 12 § i samma lag behandlar framställning av upphovsrättsskyddade verk för privat bruk. I paragrafen står följande:

"Var och en får för privat bruk framställa ett eller några få exemplar av offentliggjorda verk. Såvitt gäller litterära verk i skriftlig form får exemplarframställningen dock endast avse begränsade delar av verk eller sådana verk av begränsat omfång. Exemplaren får inte användas för andra ändamål än privat bruk."

Punkt 3 i andra stycket säger dock att första stycket inte ger rätt att framställa exemplar i digital form av sammanställningar i digital form. Man får ej heller för privat bruk låta en utomstående framställa exemplar av musikaliska verk eller filmverk. Sista stycket i 12 § säger att man inte får framställa exemplar av verk som gjorts tillgängliga för allmänheten i strid med 2 §. Alltså om inte upphovsmannen själv har offentliggjort verket för allmänheten samt lämnat sitt tillstånd till exemplarframställning. 12 § innebär alltså att man som privatperson inte får lov att ladda ner filmer eller musik som har offentliggjorts av någon annan än upphovsmannen, eller utan dennes medgivande.

53 § behandlar de påföljder som man kan dömas till om man bryter mot upphovsrättslagen. De repressalier som följer om man medvetet eller av grov oaktsamhet bryter mot upphovsrättslagen är böter och/eller fängelse i högst 2 år. Den innehåller dock undantag från delar av 12 §.

"Den som för sitt enskilda bruk framställer exemplar i digital form av en offentliggjord sammanställning i digital form skall under de förutsättningar som nyss nämnts inte dömas till ansvar." 1960:729:53§

Detta innebär att trots att man bryter mot 12 § beträffande digitala kopior av digitala original så säger 53 § att man inte kan dömas för detta om man har införskaffat originalet med upphovsmannens medgivande. Alltså får man exempelvis kopiera en lagligt nedladdad skiva i mp3-format till sin mp3-spelare för privat bruk utan risk för rättsliga följder.

Även 54 § behandlar påföljder vid brott mot upphovsrättslagen. Den säger att om man blir dömd för upphovsrättsbrott så kan man förutom böter även bli dömd till skadestånd, vilket ofta kan uppgå till större belopp än böter. Detta beror på att skadeståndet bestäms som skälig kompensation för utnyttjandet. Har man då spridit en film till allmänheten kan detta belopp bli stort då man ska täcka de förmodade förlorade inkomsterna för upphovsrättsmannen.

Teorier

Substitution

En teori som Liebowitz (2005) nämner är teorin om substitution som Porter (1985) beskriver i sin bok *Competitive Advantage*. Porter skriver att alla industrier står inför hotet med substitution. Med substitution menas i detta sammanhang faran för att som företag få sin produkt eller tjänst ersatt av ett för konsumenten attraktivare alternativ. Substitution är en naturlig del av, och spelar en stor roll på, en marknad då en bra strategi mot företagets substitut kan ge en marknadsledande roll. Men olika substitut riskerar också att slå ut en aktör som inte kan leverera samma värde till konsumenten längre. Man kan identifiera ett substitut genom att det fyller samma funktion som en annan produkt, till exempel så kan lastbilar vara substitut till tåg inom logistik. Porter tar upp olika egenskaper som kan avgöra om ett substitut får genomslag på marknaden eller blir utmanövrerat. En produkt som är substitut till en annan etablerad produkt kan ha ett större antal funktioner än sin konkurrent och därför leverera ett högre värde. Ett substitut kan ibland leda till att konsumtionen av en viss produkt minskar och i vissa extrema fall till att konsumenterna inte behöver köpa något alls för att ta del av

funktionen om den finns att tillgå gratis. Även om en industri inte har några substitut kan de ändå påverkas i nedåtstigande led (downstream) om en funktion i en produkt har ett substitut i en annan produkt, till exempel om dieslbilar konkurrerar ut bensinbilar så blir även tillverkarna av bensinmotorer lidande då behovet av dem minskar. I substitution i nedåtstigande led så behöver alltså konsumenten inte längre funktionen som ingår i en viss produkt. Porter identifierar tre faktorer som tillsammans påverkar om ett substitut utgör något hot för den redan tillgängliga produkten. Dessa tre är: det relativa värdet/priset för ett substitut i jämförelse med industrins produkt, kostnaden för att byta till substitutet samt konsumentens benägenhet att vilja byta.

Antagande 1

I vårt fall är det inte själva produkten som substitueras utan genom vilken distributionskanal som man tar del av den. Vi tror att konsumenterna använder de illegala distributionskanalerna som ett substitut till de lagliga distributionssätten på grund av de tre ovan nämnda faktorerna.

Detta leder oss fram till vårt första antagande

A1 Konsumenter substituerar traditionella konsumtionsätt med attraktivare digitala alternativ.

Samplingsteorin

Liebowitz (2005) skriver även om samplingsteorin som handlar om att man genom att ta del av en del av en produkt eventuellt får ett ökat intresse för den fullständiga produkten. Han skriver i sin rapport att man med hjälp av fildelning kan ladda ner enstaka låtar från en CD och då kan intresset för hela CD:n öka. Detta skulle då kunna ha en positiv effekt på försäljningen av skivor då det är mer troligt att man handlar en skiva som man tidigare har hört delar av. Vidare skriver Liebowitz också att sampling kan vara en form av riskreducering för att se om man gillar en skiva innan man köper den.

Antagande 2

Vi tror att denna teori även kan appliceras på individers konsumtion av film. Detta tror vi kan leda till att en person som tar del av en film på illegal väg och uppskattar den även kommer att ta del av den lagliga väg.

A2 Illegalt nedladdad film kan få konsumenterna att lagligt konsumera filmen.

Nätverkseffekten

I boken marketing: an introduction skriven av Armstrong & Kotler (2005) tas det bland annat upp vilka faktorer som styr konsumentbeteenden vid köp av varor. En av de sociala faktorerna är referensgrupper som är en sådan grupp som konsumenten vill tillhöra och jämför sig med. Om denna referensgrupp äger en viss vara så ökar sannolikheten att den aktuella konsumenten

ska införskaffa samma vara. Liebowitz (2005) tar även upp något liknande som han kallar för nätverkseffekten (network effect) som går ut på att värdet hos en produkt står i förhållande till hur många som använder produkten. Ett tydligt exempel på nätverkseffekten som Liebowitz tar upp är telefon och fax användning. Ju fler som använder telefon eller fax desto större kommer efterfrågan på dessa produkter att bli. Liebowitz skriver att när man har talat om denna effekt i samband med kopiering så har man tidigare mest tittat på kopiering av datorprogram, då man där av komplabilitetsskäl behöver ha samma program för att kunna läsa filer som man delar med varandra. Liebowitz försöker dock att applicera teorin på kopiering och fildelning av musik i sin rapport. När man tittar på nätverkseffekter så kan man skilja på det globala och det lokala perspektivet. Tittar man på den rena mängden av användning av produkter kan man göra det ur ett globalt perspektiv då man kan resonera att ju fler som använder en produkt desto bättre bör den vara. Oftast påverkar dock nätverkseffekten snarare lokalt då man delar filer med bekanta eller diskuterar film och musik med sina vänner. Liebowitz har dock funnit indikationer på att nätverkseffekten påverkar mer genom att skifta intresset från en produkt till en annan istället för att öka konsumtionen av den aktuella produktkategorin till exempel CD skivor. Liebowitz gör förtydligandet i sin text, att om man hör en låt hos en vän och sedan köper skivan är detta inte nätverkseffekten utan endast en form av sampling. För att man ska kunna kalla det för nätverkseffekten så måste man bli rekommenderad låten av sin vän och som följd av rekommendationen köpa skivan.

Antagande 3

Vi tror att denna teori även kan appliceras på filmkonsumtion. Om en person som på olaglig väg tar del av en film och sedan rekommenderar den till vänner och bekanta kommer det i sin tur leda till att några av de som har blivit rekommenderade filmen kommer att ta del av den på laglig väg.

Detta resonemang leder oss då till vårt tredje antagande.

A3 Illegal konsumtion av film kan fungera som en marknadsföringskanal.

SOM-Rapporterna

Rudolf Antoni (2006) vid Samhälle Opinion Massmedia (SOM) -institutet på Göteborgs Universitet har sammanställt en rapport som heter Kampen om publiken utifrån en enkätundersökning som utfördes 2005, vilken handlade om privatpersoners konsumtion av film. Den utfördes på uppdrag av Svenska Filminstitutet och hade som övergripande frågeställning: Varför minskar biografbesöken i Sverige, samt Hur kan man vända denna trend? I rapporten så tittar han specifikt i ett avsnitt på fildelares filmkonsumtion i jämförelse med icke fildelare. Här konstaterar han att de som fildelar är generellt mer intresserade av film än vad de som inte fildelar är. De skillnader som finns kan direkt härledas till skillnader mellan gamla och unga samt skillnader mellan kvinnor och män. I åldern 15-29 är det ingen skillnad i antal biobesök mellan de som fildelar film och de som inte gör det. Våren 2007 har Antoni presenterat nya resultat på en föreläsning där han utifrån 2006 års biobesök kommer fram till att fildelningen ökar men att det inte har några negativa effekter på filmbranschen.

Antagande 4

Utifrån Antonis resultat tror vi att ökad fildelning gör att även den lagliga konsumtionen ökar. Från detta resonemang ställer vi upp vårt nästa antagande.

A4 Ökad fildelning leder till ökad laglig konsumtion

Intresseorganisationer

För att underlätta förståelsen för intervjuerna presenterar vi här bakgrundsinformation om de två intresseorganisationerna som är varandras motpoler. Antipiratbyrån på filmbolagens sida och Piratbyrån på fildelarnas sida.

Antipiratbyrån

Antipiratbyrån som är en ekonomisk förening skapades 2001 och har över trettio stycken medlemsbolag som representeras av de tre branschorganisationerna Filmägarnas Kontrollbyrå, Sveriges branschförening för Multimedia, Dator- och TV-spel (MDTS) och Sveriges Videodistributörers Förening. Antipiratbyrån skriver på sin hemsida att deras huvudsakliga syfte är att informera allmänheten om upphovsrätten samt skydda medlemsbolagens upphovsrätt. I vissa fall genom att identifiera och polisanmäla personer som olovligt tillgängliggör upphovsrättsskyddat material för omvärlden (Antipiratbyrån 070919). Datainspektionen (DI) som är Sveriges nationella tillsynsmyndighet för behandling av personuppgifter fastställde den 8 juni 2005 att Antipiratbyråns behandling av personuppgifter gick emot 21 § i Personuppgiftslagen (1998:204), PuL. Paragrafen säger bland annat att det är förbjudet för andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott. DI beslutade därför att Antipiratbyrån måste upphöra med denna lagöverträdelse. Antipiratbyrån valde då att lämna in en ansökan om undantag från förbudet i 21 § PuL. DI gjorde en intresseavvägning och fann enligt PuL 10 § punkt F att *”det förelåg ett berättigat intresse av behandlingen som vägde tyngre än den registrerades intresse av integritetsskydd”* (Datainspektionen 070919).

Antipiratbyrån beviljades således ett undantag och har rätt att behandla IP-adresser från datorer som olovligt offentliggör upphovsrättsskyddat material. De har dessutom rätt att registrera tidpunkt för tillgängliggörandet, spara en fillista över de verk eller produkter som olovligt har tillgängliggjorts samt registrera från vilken server lagöverträdelsen har begåtts. Undantaget från 21 § PuL kommer att återkallas om DI finner att Antipiratbyrån på ett eller annat sätt behandlar personuppgifter på ett sätt som strider mot de förutsättningar och grunder som beslutet har fattas på (Datainspektionen 070919).

Piratbyrån

Piratbyrån är en ideell intresseorganisation som har till syfte att stödja de som kopierar och delar med sig information och kultur över Internet. Piratbyrån är ingen förening utan ett intresseorgan som drivs av ett antal individer. De sprider på sin hemsida information om olika artiklar som riktar kritik mot den rådande upphovsrättslagen, men även information om fildelningsdomar och liknande. De framhåller dock att de inte själva organiserar någon fildelning då detta redan görs av så många andra. De arbetar för att ge en annan syn på

upphovsrätten och fildelningsfenomenet än vad branschens lobbyorganisationer ger. Medlemmar från Piratbyrån har vid flera tillfällen medverkat i olika debatter och paneldiskussioner. (Piratbyrån 070919)

De lagliga alternativen

Nedan redogör vi kortfattat för tre stycken lagliga tjänster som finns tillgängliga på marknaden för att ge en bild av hur dessa fungerar i praktiken. Dessa tjänster är de tre som återkommer i vår empiri i form av enkätfrågor.

SF-Anytime

SF-Anytime är ett bolag inom Bonnier-koncernen som har varit verksamma i Norden sedan år 2000. Från och med 2005 har företaget via sin hemsida erbjudit en video-on-demand tjänst som är avsedd för IPTV och PC (Bonnier 070919). Tjänsten innebär att en person via hemsidan kan välja en film ur deras sortiment och hyra den i 24 timmar. Enligt Henrik Jarl, Marketing Manager har SF-Anytime ca 2500 svenska besökare om dagen varav en fjärdedel väljer att hyra en film. När kunden har ingått ett avtal så realtidsstreamas en Digital Rights Management version 7 krypterad (drm) filmfil till kundens dator. Det innebär att filen skickas i en kontinuerlig ström men lagras inte fysiskt på kundens hårddisk utan spelas upp medan den sänds över Internet. Realtidsstreaming gör det möjligt för kunden att se filmen direkt, men denna teknik ställer naturligtvis krav på användarens dator och bredbandsuppkoppling. För att det inte ska bli fördröjningar i filmen bör användarens Internet uppkoppling överstiga 512 kbit/s samt datorns operativsystem måste vara av typen Windows 98 eller senare. Eftersom tjänsten bygger på Windows media-plattformen kan tjänsten således inte nyttjas av personer som använder sig exempelvis av operativsystemen Mac OS eller Linux. Detta på grund av att den krypteringsstandard som används bara är kompatibel med Windows (Mac OS erbjuder dock ett begränsat stöd för DRM). (SF-Anytime 070917)

Film2home

Film2home är också en video-on-demand tjänst som drivs av företaget Bonver. Tjänsten har varit tillgänglig i Sverige sedan maj 2006. I likhet med SF-Anytime så använder sig Film2home av samma överförings teknik. Det vill säga när kunden väljer att hyra en film så realtidsstreamas en DRM krypterad filmfil till kunden som sedan är tillgänglig i 24 timmar (Film2home 070910). Till skillnad från SF-Anytime så finns det även möjlighet att köpa film via Film2homes hemsida. När en kund väljer att köpa en film blir den tillgänglig för nedladdning och sparas då fysiskt på kundens hårddisk. För att förhindra att filmen sprids vidare har Film2home försett filen med en licens som följer med när filmen laddas ner. För att kunna spela upp filen måste licensen finnas och den kan inte flyttas från en dator till en annan. Vilket innebär att filmen är låst till den dator som licensen finns på.

Publiken.se

Publiken.se är en filmsite som erbjuder en så kallad download-to-home tjänst vilket innebär att när man har betalat för filmen kan man ladda ner den till sin hårddisk och sedan så äger

man filen. Filmerna som man laddar ner från tjänsten är även de DRM krypterade. Till skillnad från Film2home så är de begränsade till att kunna överföras till andra enheter endast tre gånger. För att kunna se på filmerna måste man ha en dator med Windows Media Player installerad. (Publiken.se 070915)

Antagande 5 och 6

Efter att ha tagit del av informationen kring de lagliga alternativen dels från deras hemsidor och dels från kontakt med två av de tre berörda parterna tror vi att varken kännedomen eller användningen är speciellt omfattande. Även intervjuerna med Antipiratbyrån och Piratbyrån ger oss indikationer som leder oss fram till följande antagande.

A5 Kännedomen om de lagliga digitala alternativen är låg

A6 Användningen av de lagliga digitala alternativen är låg

De olagliga alternativen

För att ge en övergripande uppfattning om hur illegal fildelning kan fungera i praktiken har vi valt att kortfattat presentera tre av de tio mest nedladdade fildelningsklienterna från Download.com (Download.com 070825). Dessa fildelningsklienter används, enligt rådande samhällsuppfattning, i huvudsak för att sprida upphovsrättsskyddat material utan upphovsrättsinnehavarens tillstånd. Fildelningsklienterna är i sig inte olagliga utan det är när användaren använder dessa för att ladda ner och sprida upphovsrättsskyddat material lagöverträdelsen äger rum.

BitTorrent

BitTorrent är ett filöverföringsprotokoll utvecklat av Bram Cohen som tillsammans med en klient används för att ta emot och överföra filer (Piratbyrån 070915). BitTorrent fungerar som så att användaren laddar ner en torrentfil, detta är en liten fil med information om den aktuella filen som användaren önskar att ta del av. Torrentfilen innehåller dessutom adressen till en "Tracker" vilket är en central server som håller information om vilka noder i nätverket som har hela eller delar av den fil som ska laddas ner. De som har hela filen kallas för "Seedare" och de som bara har en del av filen kallas för "Leechare" (HowStuffWorks 070915). Dessa torrentfiler kan användaren exempelvis ladda ner från The Pirate Bay som är en Tracker som gratis tillhandahåller med en mängd film, musik, spel och program torrents. Först när användaren har laddat ner en torrentfil och öppnar den i sin torrentklient börjar nedladdningen. Filöverföringsprotokollet bryter ned filen i mindre segment som vanligtvis inte är större än 256 kb och så fort ett segmentet är nedladdat delas det automatiskt ut och görs tillgängligt för andra noder i nätverket (Torrentguide 070919).

DC++

DC ++ är en fildelningsklient som har öppen källkod och är skriven i C++ ursprungligen av Jon Hess(FileHippo 070919). Klienten är baserad på både en peer-to-peer (P2P) och en klient-server arkitektur. All filöverföring sker P2P medan chat och övrig trafik sker via servern. Nätverket är decentraliserat och består av en mängd servrar som kallas för hubbar (DC++

071010). En hub är en central server som klienter kan ansluta sig till. Antalet användare på en hub varierar och är allt ifrån några stycken till flera tusen. För att ansluta sig till en hub måste användaren i regel dela med sig en viss mängd data från hårddisken. Mängden och vilken typ av data varierar från hub till hub och det är upp till den eller de som äger och administrerar hubben att sätta regler. När en användare är inloggad på en hub listas alla som befinner sig på hubben. Användaren kan då bland annat chatta med andra användare, söka data eller genom att hämta en användares fillista, lista all data som användaren delar ut och ladda ner valfri fil (ComputerSweden 071015).

LimeWire

LimeWire är en fildelningsklient som är utvecklat av det Amerikanska företaget Lime Wire LLC och har varit tillgängligt sedan 2000 (LimeWire 071010). Fildelningsklienten är baserad på en P2P arkitektur och använder protokollet Gnutella. Till skillnad från andra fildelningsprogram där filsökningar sker via en central server som håller reda på namn och plats för de filer som är tillgängliga i nätverket, så sker en filsökning i LimeWire på följande sätt. När klient X gör en sökning efter en fil skickas förfrågningen till de klienter som X känner till (alla klienter känner till minst en klient i nätverket). När förfrågningen kommer till klient Y gör Y en sökning lokalt för att se om filen finns. Om sökningen genererade några träffar skickas namnet på den eller de filer som hittats tillsammans med Y: s IP-adress tillbaka till klient X. Samtidigt vidarebefordras förfrågningen till alla klienter som Y känner till. Så fortsätter det 7 led det vill säga max 7 vidarebefordringar innan sökningen dör vilket resulterar i att 8000 till 10 000 datorer kan beröras av en sökning. (HowStuffWorks 071010)

Statistik över biobesök

Eftersom fildelningsdebatten bygger på antagandet att laglig konsumtion av film har minskat så anser vi att det är relevant att visa statistik över antalet biobesök från 1996 fram till idag. Nedanstående tabell är sammanställd från statistik hämtad ur Svenska Filminstitutets statistikarkiv på deras hemsida.

År	Antal biobesök	Skillnad i besök från föregående år
1996	15 399 830	
1997	15 209 926	-189 904
1998	15 891 104	609 178
1999	15 982 223	163 119
2000	16 978 096	995 873
2001	18 100 563	1 122 467
2002	18 296 715	196 152
2003	18 172 174	-124 541
2004	16 605 748	-1 566 426
2005	14 617 793	-1 992 997

Tabell 3.1

I tabellen kan man se att mellan åren 1997 och 2002 så ökade biobesöken per år med sammanlagt 3 086 789 besök. Därefter mellan 2002 och 2005 så minskade antalet biobesök

per år med sammanlagt 3 683 964 besök. SFI har publicerat preliminära siffror över antalet biobesök för 2006 där man säger att antalet besök stannade på 15,3 miljoner, vilket är en ökning med 5 % från år 2005. Detta kan vara en indikation på att trenden med sjunkande försäljningssiffror håller på att vända. (Svenska Filminstitutet 070919)

Kapitel IV – Empiri

I detta avsnitt presenterar vi dels de empiriska data som vi har samlat in dels via våra två intervjuer med Antipiratbyrån respektive Piratbyrån och dels data i form av diagram från de enkäter som vi delade ut. Båda delarna innehåller en viss tolkning och analys av dessa data efter varje redovisad fråga. Vi har valt att göra så för att det är en stor mängd data som ska behandlas och vi vill göra det lättare för läsaren att följa med i vad som analyseras.

Antipiratbyrån VS Piratbyrån

Nedan så presenterar vi de svar vi fick av Antipiratbyrån (APB) och Piratbyrån (PB) och försöker få fram intressanta skillnader eller likheter i synsätt och uppfattning hos de två organisationerna. Svaren på frågorna använder vi som hjälp till att utforma våra enkäter samt som underlag för diskussion. Transkriberingen av intervjuerna återfinns i bilaga 1 och 2. Varje fråga följs av de två organisationernas svar samt vår tolkning av dessa.

1. Vad har ni för mål med er verksamhet?

APB: Det är att tillvarata våra medlemmars rättigheter och verka för att deras rättigheter inte kränks.

PB: Vi har inga direkta mål med Piratbyrån. Det handlar mer om att ha kul och att få ut tankar som vi tycker är intressanta. Tidigare såg vi oss som kämpar mot upphovsrätten och för fildelningen. Men det så kallade piratkriget är över.

Tolkning: Antipiratbyrån vill skydda sina medlemmar och deras rättigheter och verkar ha mer ekonomiska motiv. Piratbyrån verkar mer drivas av principiella motiv.

2. Informerar ni allmänheten om er verksamhet och i så fall varför är det viktigt?

APB: Det är inget ändamål i sig men allmänheten är nog ganska medvetna om vår verksamhet. På ett sätt så gör vi ju det genom de trailers vi har på filmer. Sen så tror jag att kännedomen om oss är ganska stor också med den medieexponering vi har haft, men vi är inte ute och informerar om att vi existerar det är inte ändamålet i sig.

PB: Ja, genom vår hemsida där vi lyfter fram intressanta nyheter och artiklar.

Tolkning: Eftersom Antipiratbyrån drivs av sina medlemmars behov så är de inte så intresserade av att informera om sin verksamhet. Piratbyrån däremot fungerar mest som en informationsspridande förening då de inte har några direkta mål.

3. Vilken effekt har informationen haft?

APB: Undersökningar visar att de polisanmälningar vi gjort och de åtal som tagits upp har en preventiv effekt.

PB: Piratbyrån har mest medieutrymme av alla ideella organisationer i hela Sverige. Vi vill tro att vår vinkel har påverkat upphovsrättsdebatten till det bättre.

Tolkning: Antipiratbyrån tar fram konkreta preventiva effekter av de polisanmälningar som de har gjort. Piratbyrån vill mer framhålla att de har skapat debatt och gett nya bättre infallsvinklar.

4. Hur många fildelare uppskattar du att det finns i Sverige i dag?

APB: De uppgifter vi har hamnar någonstans mellan sjuhundra tusen och en miljon. Statistiska centralbyrån har gjort en undersökning som heter *Use of computers and the internet by private persons in Sweden*. Där har de kommit fram till att en miljon använder fildelnings program men då är det inte sagt att det handlar om illegal fildelning utan att det är fildelning i sig som teknik.

PB: Enligt mediavision.se fildelar 1.1 miljon svenskar. Det ser vi som en tillförlitlig siffra. Sen kan man kanske lägga till alla som lånar ut böcker, spelar av filmer på tv, kopierar recept osv. På så sätt är vi nog alla pirater.

Tolkning: Organisationerna förlitar sig på olika undersökningar men presenterar ändå samma siffra att runt en miljon personer fildelar. Antipiratbyrån medger dock att det kanske inte enbart handlar om olaglig fildelning. Piratbyrån anser att alla är pirater men bara på olika sätt.

5. Vilka effekter anser ni att den svenska fildelningen har på den svenska filmförsäljningen?

APB: Vi tror att det har en negativ effekt på den svenska filmindustrin. Det finns ju studier som visar på det. Det finns en amerikansk studie där man har tittat på Sverige särskilt och där har man kollat på förlusten i konsumentled och ställt frågan: om du inte hade kommit över en piratkopia hade du då konsumerat den legalt. Undersökningen kommer fram till att det hade man inte gjort. Detta tycker vi verkar rimligt.

PB: Oerhört svårt att säga. Det är så många faktorer som påverkar det hela. T.ex. hemmabio-utvecklingen, filmernas kvalitet, fler media att lägga pengar på (spel t.ex.). Men om fildelningen skulle ha påverkat filmförsäljningen negativt ser inte jag det som ett problem, snarare ett faktum att ta ställning till.

Tolkning: Inte helt överraskande så tror Antipiratbyrån att fildelningen har en negativ effekt på den svenska filmindustrin, och de backar upp det med en amerikansk undersökning. Piratbyrån vill däremot framhålla att det finns många aspekter som påverkar det hela såsom hemmabio datorspel etc. Dessutom så tycker de inte att det är något dåligt ifall det påverkar försäljningen negativt.

6. Vilka anser er organisation är de som har mest att förlora på den illegala fildelningen?

APB: Någonstans tror jag att alla kommer att förlora på det, eftersom de som investerar i film behöver ju få in ekonomi så att de kan investera i nya filmer. Får de mindre pengar att investera så kommer det att drabba de som tittar på film och de som gör film i alla led och ser man på svenska filmindustrin så går den back varje år så det är ju hela tiden en diskussion om pengar. Det är klart att om man ser en förlust på grund av piratkopiering så tror jag inte att det gynnar varken konsumenterna eller filmbranschen.

PB: De stora kolosser till medieföretag som inte vill hänga med i den tekniska utvecklingen och sålunda går under.

Tolkning: Antipiratbyrån tror att mindre intäkter till filmföretagen kommer att ge färre filmer vilket även den filmintresserade konsumenten blir lidande av. Piratbyrån är inte riktigt inne på samma linje utan tycker att företagen som inte klarar sig får skylla sig själv då de inte hänger med i utvecklingen. De bortser dock från vilka effekter det kan tänkas ha på investering i nya filmer.

7. Vilka anser er organisation är de som har mest att vinna på den illegala fildelningen?

APB: Den illegala fildelningen har jag svårt att se att någon har något att vinna på. Det finns ju den här music lessons på KTH men jag kan inte stå för deras utgivning. Men om jag förstår deras undersökning rätt så tror de på något sätt att det kan öka och stimulera all typ av konsumtion både legal och illegal. Men det är ju deras uppfattning inte vår. Vi tycker ju för övrigt också att det är viktigt att den som har upphovsrätten till ett verk ska rätt att bestämma hur det ska hanteras själv.

PB: Kreatörer som tidigare bara hade dyr reklam och parasiterande skiv/film-bolag att vända sig till. Idag kan vem som helst producera en skiva och snabbt sprida den över hela jordklotet.

Tolkning: Antipiratbyrån verkar inte tycka att det egentligen är någon som har något att vinna över huvud taget på den illegala fildelningen, de hänvisar bara till en undersökning som skulle kunna säga att fildelningen ökar konsumtionen. Men detta är inte deras egen ståndpunkt. Piratbyrån är av uppfattningen att de individuella kreatörerna kan vinna på det genom att verket sprids snabbt. Båda parterna hänvisar dock till musikbranschen och de förutsättningar som gäller där. Detta kan vara en indikation på att det inte finns tillräcklig forskning på området fildelning av film.

8. Är det viktigt att upprätthålla upphovsrätten och i så fall varför?

APB: Av den anledningen som jag sa tidigare att upphovsrättsmannen har rätt till sitt verk. Jag är ju jurist och jag jobbar ju efter de lagar som existerar idag och förändras de så är det klart att jag får förändra mitt arbetssätt också. Men som upphovsrätten är uppbyggd att upphovsmannen ska ha rätt både ekonomiskt och ideellt till sitt verk. Man ska både ha rätt att styra och få betalt för sitt arbete i samband med att det visas. Jag tycker det är konstigt att vissa typer av tjänster inte har rätt att få betalt medan andra tjänster ska få betalt. Går man och köper något annat så är det ingen som tror att det ska vara gratis. Så därför kan jag tycka att det kan vara lite taskigt mot upphovsmän som producerar verk som kan delas digitalt att just de inte ska få betalt. Det är det upphovsrätten ska skydda.

PB: Vi anser inte att den ska slopas över en natt, det skulle såklart leda till kaos. I dagens system har den sin funktion, även om den är extremt övervärderad och alldeles för hård.

Tolkning: Här finns det vissa likheter i svaren. Antipiratbyrån har dels den principiella synen att upphovsrätten ska följas för att den är lagstadgad, och dels synen att en upphovsman har rätt att få ekonomisk kompensation för de verk han eller hon producerar. De jämför dessutom med andra varor och tjänster som man inte kan få del av gratis. Piratbyrån säger i likhet med Antipiratbyrån att upphovsrätten har en funktion i dagens samhälle, men de tycker att den är alldeles för hård.

9. Anser du att upphovsrätten bör uppdateras ytterligare för att möta de förändrade förutsättningarna som Internet har medfört?

APB: Ja det finns ju alltid ett behov av förnyelse när en teknik förändras snabbt och lagstiftningen inte förändras i samma takt. Den fungerar som det idag men problemet är ju att det är svårt för upphovsmännen att göra någonting om deras verk släpps ut på Internet så det måste på något sätt komma ikapp med tiden.

PB: Ja, hänsyn måste tas till den tekniska utvecklingen. Internet skiter i upphovsrätt, det är inget problem man kan lagstifta bort.

Tolkning: Här svarar båda att det behövs en förändring men de är oense om vilken riktning denna ska ta. Antipiratbyrån menar att det behövs större befogenheter att stoppa den olagliga spridningen av upphovsrättsskyddade verk. Piratbyrån menar att oavsett hur man lagstiftar så

kommer folk att fildela, därför är det onödigt att göra lagen strängare utan man måste göra den mildare för fildelning.

10. Tycker ni att det finns några lagliga filmtjänster på Internet som kan vara ett bra alternativ till den olagliga fildelningen?

APB: Ja nu i dagsläget finns det fyra tjänster som är fullt fungerande och så tror jag så att i uppstarten så är det stora kostnader för bolagen att gå in och de är lite försiktiga för att se om det fungerar. Men i framtiden tror jag att förhoppningsvis alla filmer är digitaliserade och går att köpa legalt. Dessa fyra är Publiken.se, Film2home, Sf-Anytime och CDON och inom en sex månaders period kommer det komma flera lanseringar av liknande tjänster.

PB: Inte vad jag hittills har sett. Alla erbjuder gamla filmer i dåliga format till överpriser. Långt ifrån vad fildelare har vant sig vid.

Tolkning: Antipiratbyrån nämner fyra tjänster som är fungerande alternativ till den olagliga fildelningen. Dessa är Publiken.se, Film2home, Sf-Anytime och CDON. De tror att det kommer komma fler tjänster så småningom och hoppas på att all film ska kunna vara tillgänglig legalt på Internet. Piratbyrån anser att det inte finns någon tjänst som kan erbjuda samma sak som den olagliga fildelningen gör. Fildelarna är vana vid att ta del av nya filmer gratis, de lagliga alternativen erbjuder enbart gamla filmer till för högt pris.

11. Finns det någon annan faktor än fildelning som kan vara orsaken till att försäljningssiffrorna på exempelvis bio har minskat?

APB: Ja det är klart att det kan finnas det, men jag kanske inte är rätt person att prata med om det. Men de säger ju att det även beror på vilka titlar som släpps olika år. Det är ju klart att det kan vara flera faktorer än illegal fildelning som påverkar det. Men det är ju en stor påverkningsfaktor den illegala fildelningen det kan man inte bortse ifrån.

PB: Oerhört svårt att säga. Det är så många faktorer som påverkar det hela. Till exempel hemmabioutvecklingen, filmernas kvalitet, fler media att lägga pengar på (spel t.ex.). Men om fildelningen skulle ha påverkat filmförsäljningen negativt ser inte jag det som ett problem, snarare ett faktum att ta ställning till.

Tolkning: Antipiratbyrån inser att det inte enbart är fildelningen som har påverkat men menar att det är en viktig faktor. Piratbyrån refererar tillbaka till samma svar som på frågan om fildelningens effekter på filmförsäljningen, där de menar att det är många olika faktorer till exempel bättre kvalitet på hemmabio och så vidare. De ser dessutom inte vikande försäljningssiffror som något man måste motverka.

12. Det finns forskning som visar att de som fildelar också är de som går mest på bio, vad tror ni att det kan bero på?

APB: Jag tror att det visar på att de som håller på med illegal fildelning är väldigt filmintresserade, och det gör ju att man konsumerar mer. Jag antar att ni refererar till den där SOM-undersökningen. Är man filmintresserad kanske man konsumerar film på flera olika sätt, om jag inte minns fel kom den där SOM-undersökningen fram till att de som fildelar illegalt och de som inte fildelar illegalt går på bio i samma utsträckning. Då har han sagt i en artikel att det skulle kunna vara så att de som fildelar illegalt har ett så stort filmintresse så de skulle egentligen gå mer på bio om de inte hade fildelat illegalt. Detta tror jag är ganska sannolikt.

PB: De som fildelar mest gör det oftast för att de är kulturintresserade, de bryr sig inte om tekniska barriärer. De vill ta del av kultur på bästa möjliga sätt. Det kan vara att se en film på bio, eller se en schysst dvd-rip på hemmabion.

Tolkning: Antipiratbyrån tror att det kan stämna och att det visar på ett stort filmintresse bland fildelarna, men menar samtidigt att om de inte fildelade så skulle de gå ännu mer på bio. De använder en artikel av SOM-rapportens författare som referens. Piratbyrån tror också att det kan vara så, men de tar inte ställning till om folk skulle gå mer på bio om de inte fildelade.

13. Hur ställer ni er till Business Software Alliance(BSA) angreppssätt på problemet genom att uppmana till och betala för angiveri?

APB: Det är ju upp till dem att använda de metoder de anser är lämpliga men de har väl haft framgång med sitt angreppssätt så att säga. Vi har också betalat för information. I vissa situationer är det enda sättet att komma framåt. Man måste arbeta på flera olika sätt, man måste dels informera och man måste försöka komma åt saker på flera olika sätt. Men det sättet är väl ingenting vi skulle säga att det är något fel i, det är inte olagligt att betala för information så jag ser inte något negativt i det.

PB: Löjligt. Det är ett tecken på hur desperata de är.

Tolkning: Här går åsikterna tydligt isär då Antipiratbyrån tycker att det kan vara en bra och effektiv metod för att få fram information medan Piratbyrån tycker att det är ett desperat sätt att agera på.

14. Vad tror du lösningen på den olagliga fildelningen kan vara?

APB: Jag tror att det är en kombination, dels så tror jag att de legala tjänsterna måste komma på plats och allmänheten måste få möjlighet att använda dem och ändra sitt beteende och så tror jag tyvärr att det måste finnas en större risk att åka dit om man använder de illegala tjänsterna. Man skulle dock kunna tänka sig att använda en mjukare åtgärd mot privatpersoner som fildelar än polisanmälan. Det skulle vi gärna vilja se att man kanske skulle kunna skicka en varning till dem, så att de kunde ändra sitt beteende. För som det ser ut i dagsläget så måste vi då ta hjälp av Internetleverantörerna. Det är kanske en punkt som lagstiftningen kanske måste förändras på. Men ser man till exempel på tidningarna så har de fått någon form av självsanerande organ och nåt liknande kanske skulle kunna vara aktuellt även här. Om vi skulle se någon som begår ett brott så skulle vi tycka att det vore trevligare både för Internetleverantören som har ip-numret och för oss att slippa göra en polisanmälan.

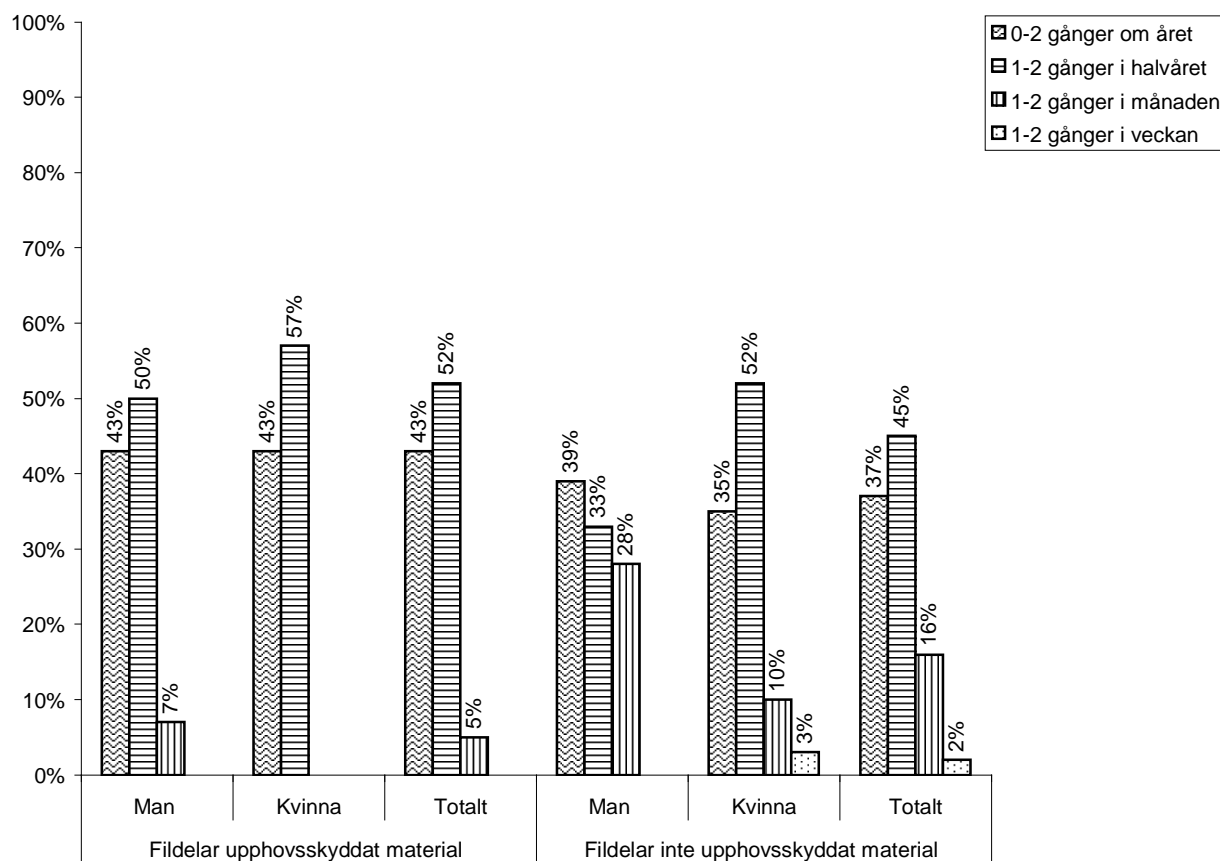
PB: Eftersom jag inte ser den olagliga fildelningen som ett problem är jag inte intresserad av en lösning. Jag tror heller inte att det kan lösas. Datorers grundläggande funktion är att kopiera data.

Tolkning: Antipiratbyrån tror att om de lagliga tjänsterna blir fler och bättre, och om straffet för att fildela upphovsrättsskyddat material är högre så kommer fildelningen att minska. Men de säger samtidigt att de skulle vilja ha ett snällare alternativ till polisanmälan så att fildelarna kunde få en chans att ändra sitt beteende. De vill också ha möjlighet att få ut ip-nummer från Internetleverantörer. Piratbyrån tror inte att de finns någon lösning för de tycker inte heller att det finns något problem, och kopiering av data är vad datorer är till för.

Enkätundersökning

Enkätfrågorna baseras på de intervjuer som vi presenterade ovan samt den litteratur som vi har funnit relevant för det vi undersöker. Svaren använder vi senare till att resonera kring de antaganden vi har gjort samt till att diskutera och jämföra mot det som framkom i intervjuerna. Enkäten är uppbyggd av 12 stycken påståenden där varje påstående följs av ett antal svarsalternativ. Respondenterna fick kryssa i det svarsalternativ som stämde bäst in. (se bilaga 3) Nedan följer de påståenden som vi hade i vår enkät samt diagram över vilka svar som framkom på dessa. Påståendena numreras för att lättare kunna följas i analysdelen. De sammanställda svaren till varje påstående redovisas i form av ett diagram för att presentera resultaten så tydligt som möjligt. Efter varje diagram så följer en förklarande text och därefter kommer en tolkning och analys från författarnas sida. De tre första diagrammen jämför skillnad i konsumtion för film mellan de som fildelar och de som inte fildelar. Därefter följer två frågor om de lagliga alternativen och en utgallringsfråga som frågar om man har teknisk möjlighet att ladda ner i sitt hem. Följande tre frågor behandlar beteenden och vanor kring fildelning. Resterande tre frågor är knutna till de specifika teorier som vi funnit i litteraturgranskningen och i deras diagram har vi bara tagit med dem som har svarat ja på utgallringsfrågan. Detta för att det här är intressantare att bara titta på dem med den tekniska möjligheten och se hur stor andel av dem som utnyttjar möjligheten att fildela.

1. Jag går på bio

Figur 4.1

Könsfördelning mellan fildelare

Här kan man se att av dem som går på bio 0-2 gånger om året så föreligger det ingen skillnad mellan kön. Av dem som går på bio 1-2 gånger i halvåret så är det kvinnorna som i större utsträckning gör det medan männen oftare går på bio 1-2 gånger i månaden. Däremot var det ingen av dem som fildelar oavsett kön som går på bio 1-2 gånger i veckan.

Könsfördelning mellan de som inte fildelar

Av de som går på bio 0-2 gånger om året är fördelningen relativt jämn mellan män och kvinnor. Diagrammet visar även att fler kvinnor än män går på bio 1-2 gånger i halvåret medan fler män går på bio 1-2 gånger i månaden. Däremot är det inga män som går på bio 1-2 gånger i veckan medan 3 % av de tillfrågade kvinnorna som inte fildelar gör det.

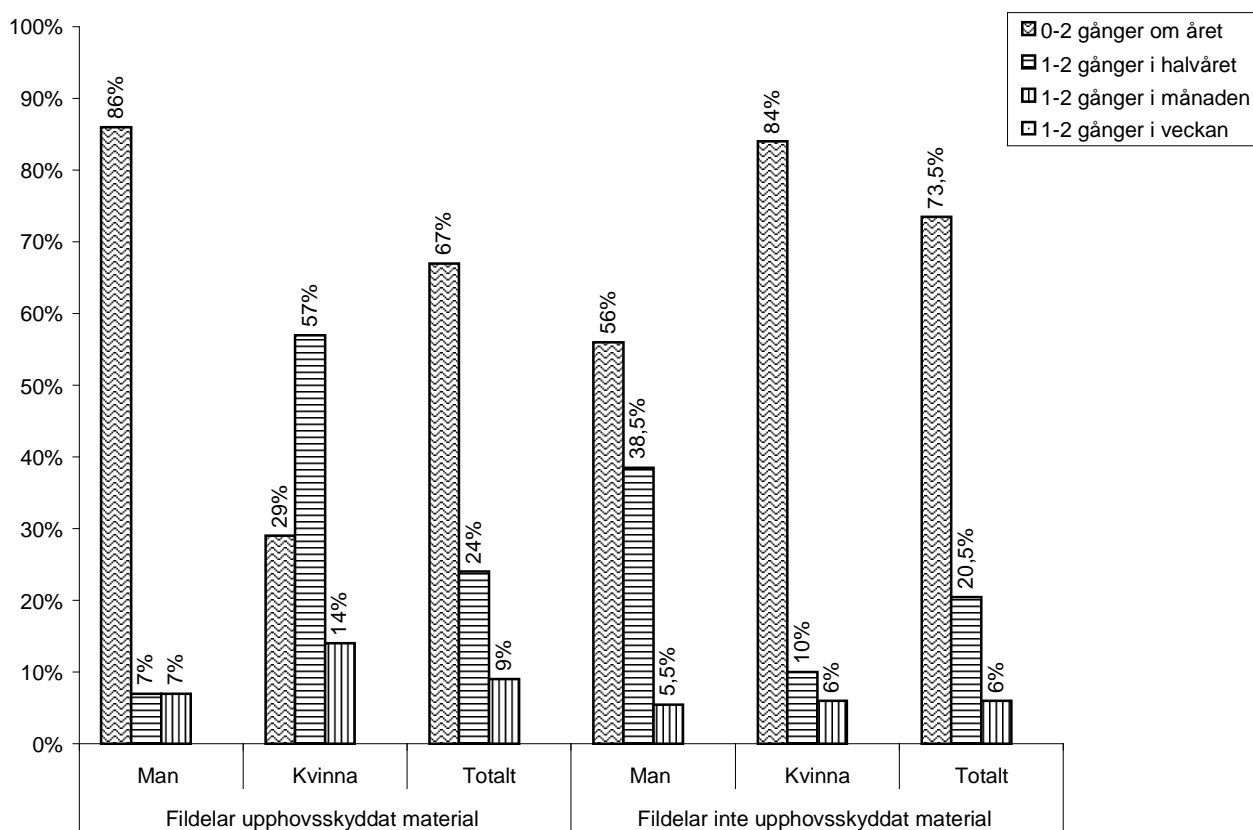
Jämförelse mellan fildelare och de som inte fildelar

Av de som fildelar är det fler som har angett att de går på bio 0-2 gånger om året och 1-2 gånger i halvåret jämfört med de som inte fildelar. Däremot är det fler som går på bio 1-2 gånger i månaden och 1-2 gånger i veckan av de som inte fildelar.

Författarnas kommentar

Här framgår det att de som i störst utsträckning besöker bioograferna är de som inte fildelar upphovsrättsskyddad film. En faktor som vi tror kan ligga till grund för detta är att denna enkät riktar sig till alla åldersgrupper och som vi visar senare i vår presentation så är det till största del de yngre som har den tekniska möjligheten att fildela film. Medan alla oavsett åldersgrupp har möjlighet att gå på bio.

2. Jag köper film

Figur 4.2

Könsfördelning mellan fildelare

På kategorin 0-2 gånger om året kan man se en signifikant skillnad mellan könen där männen i mycket större utsträckning köper film. Kvinnorna däremot är flitigare på att köpa film 1-2 gånger i halvåret och 1-2 gånger i månaden. Oavsett kön är det ingen som köper film 1-2 gånger i veckan.

Könsfördelning mellan de som inte fildelar

Av de som köper film 0-2 gånger om året kan man se att det är kvinnorna som dominerar medan männen oftare gör det 1-2 gånger i halvåret. Av de som inhandlar film månadsvis är konsumtionen jämnt fördelad mellan könen. Samtidigt är det ingen som inhandlar film 1-2 gånger i veckan.

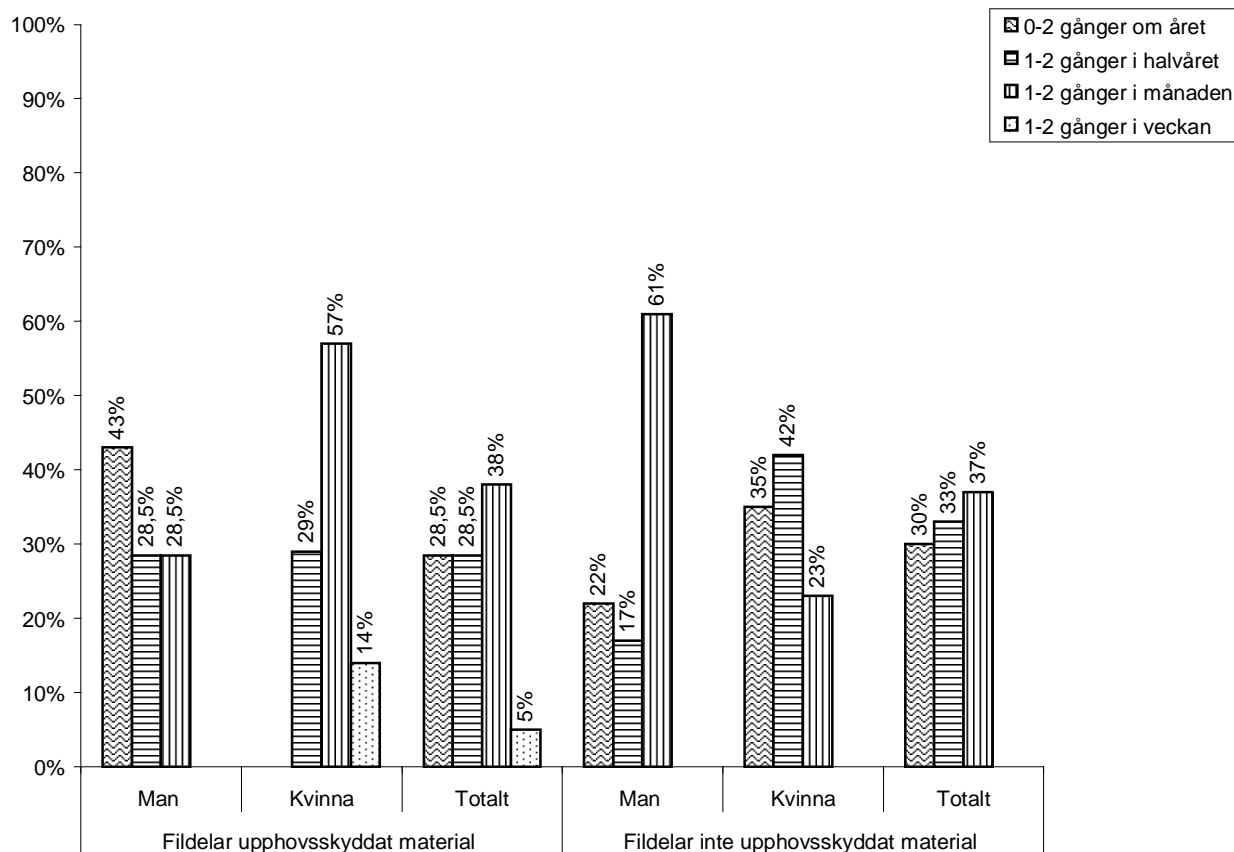
Jämförelse mellan fildelare och de som inte fildelar

Av de som köper film 0-2 gånger om året är det de som inte fildelar som gör det mest. Samtidigt köper fildelarna film i större utsträckning halvårs- och månadsvis. Det är dock ingen av de båda kategorierna som konsumerar film veckovis. Totalt sett köper de som fildelar något mer film än de som inte fildelar.

Författarnas kommentar

I denna tolkning följer vi Antipiratbyråns resonemang som går ut på att de som fildelar i grund och botten har ett större filmintresse vilket leder till att de köper mer film. En intressant aspekt är dock att om man tittar på könsfördelningen så är det kvinnorna som höjer den totala andelen köpta filmer bland fildelare.

3. Jag hyr film

Figur 4.3

Könsfördelning mellan fildelare

Här kan man tydligt se att av dem som hyr film 0-2 gånger om året är det männen i jämförelse med kvinnorna som är överrepresenterade. Under de övriga perioderna är det emellertid kvinnorna som hyr film i störst utsträckning.

Könsfördelning mellan de som inte fildelare

Här kan vi se att kvinnorna är de som mest hyr film års- och halvårsvis medan männen i större omfattning gör det månadsvis. Oavsett kön är det ingen som hyr film veckovis.

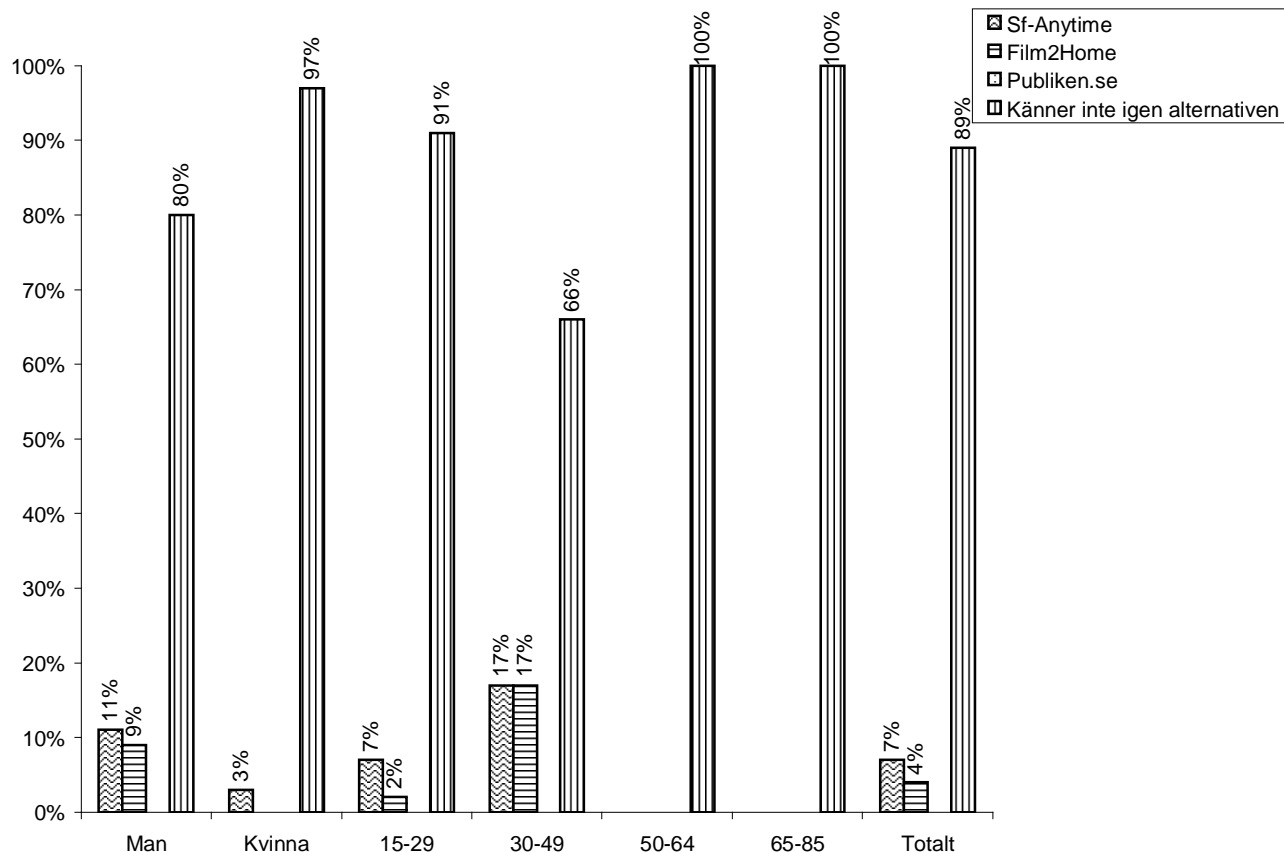
Jämförelse mellan fildelare och de som inte fildelar

I denna jämförelse är fördelningen relativt jämnt fördelad med undantaget från dem som hyr film 1-2 gånger i veckan, där kan man se att de som fildelar är de enda som hyr film veckovis. Även här kan man se att fildelarna hyr mer film än de som inte fildelar.

Författarnas kommentar

Vi anser att kommentaren på föregående diagram även kan appliceras på detta diagram då det även här är kvinnorna som höjer den totala konsumtionen. Anledningen till att de två diagrammen ser olika ut är att konsumenter i större utsträckning hyr film än köper film.

4. Jag känner till följande lagliga alternativ

Figur 4.4

Fördelning mellan kön

Här kan vi urskilja att männen i lite större utsträckning känner till SF-Anytime och Film2home än vad kvinnorna gör. Men oavsett kön var det ingen som hade hört talas om Publiken.se.

Fördelning mellan ålder

I åldersgruppen 30-49 var kännedomen om SF-Anytime och Film2home lite mer utbredd än i åldersgruppen 15-29 medan ingen i dessa grupper hade dock någon vetskap om Publiken.se. Åldersgrupperna 50-64 och 65-85 helt saknade kännedom om dessa tjänster.

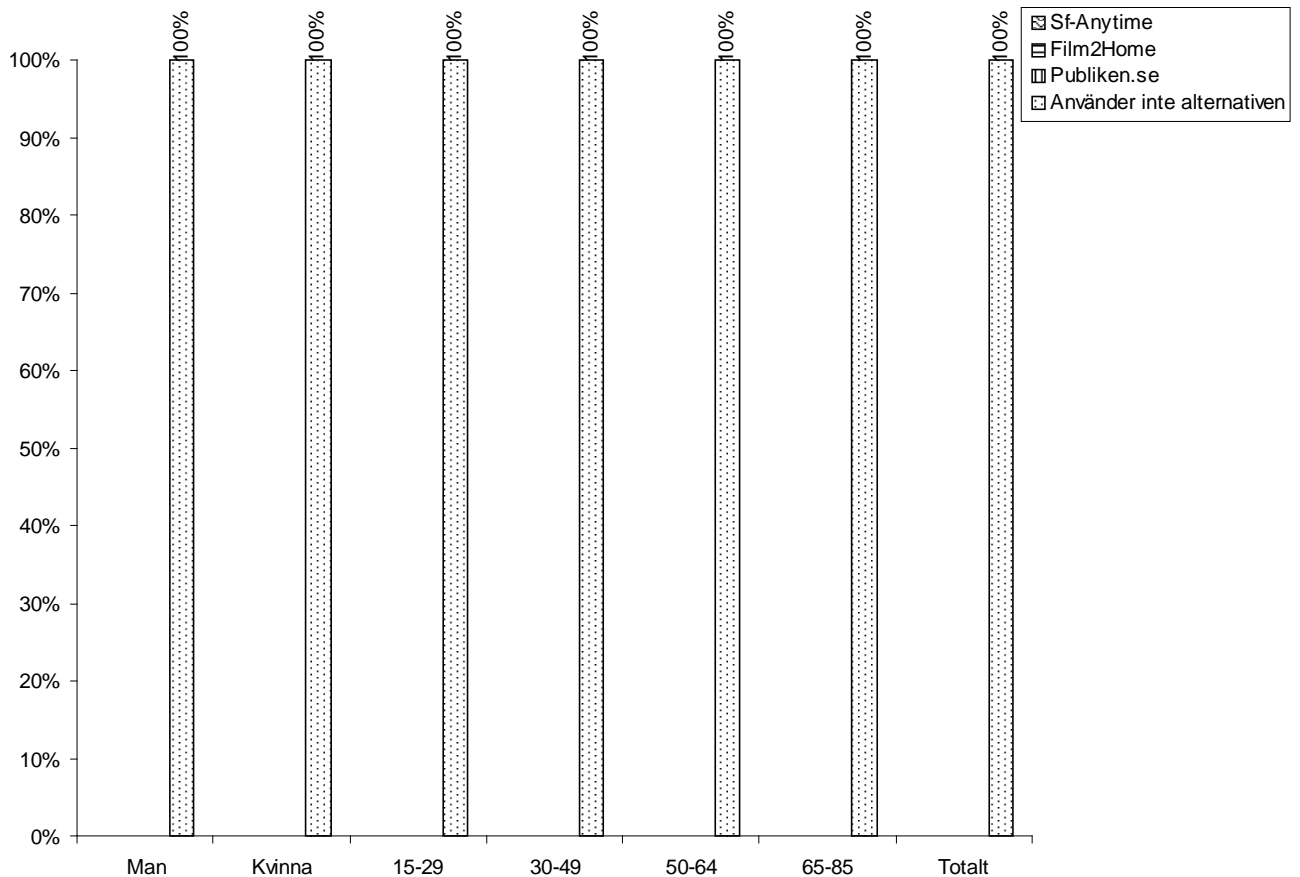
Fördelning totalt

Totalt sett kan man se att kännedomen om de lagliga alternativen är förhållandevis låg, där endast ett fåtal känner till SF-Anytime och Film2home samtidigt som ingen har kännedom om Publiken.se.

Författarnas kommentar

Kännedomen om de lagliga alternativen är väldigt låg. Detta tror vi kan bero på att de inte har marknadsförts tillräckligt och att de är i en uppstartningsfas.

5. Jag har använt eller använder följande tjänster

Figur 4.5

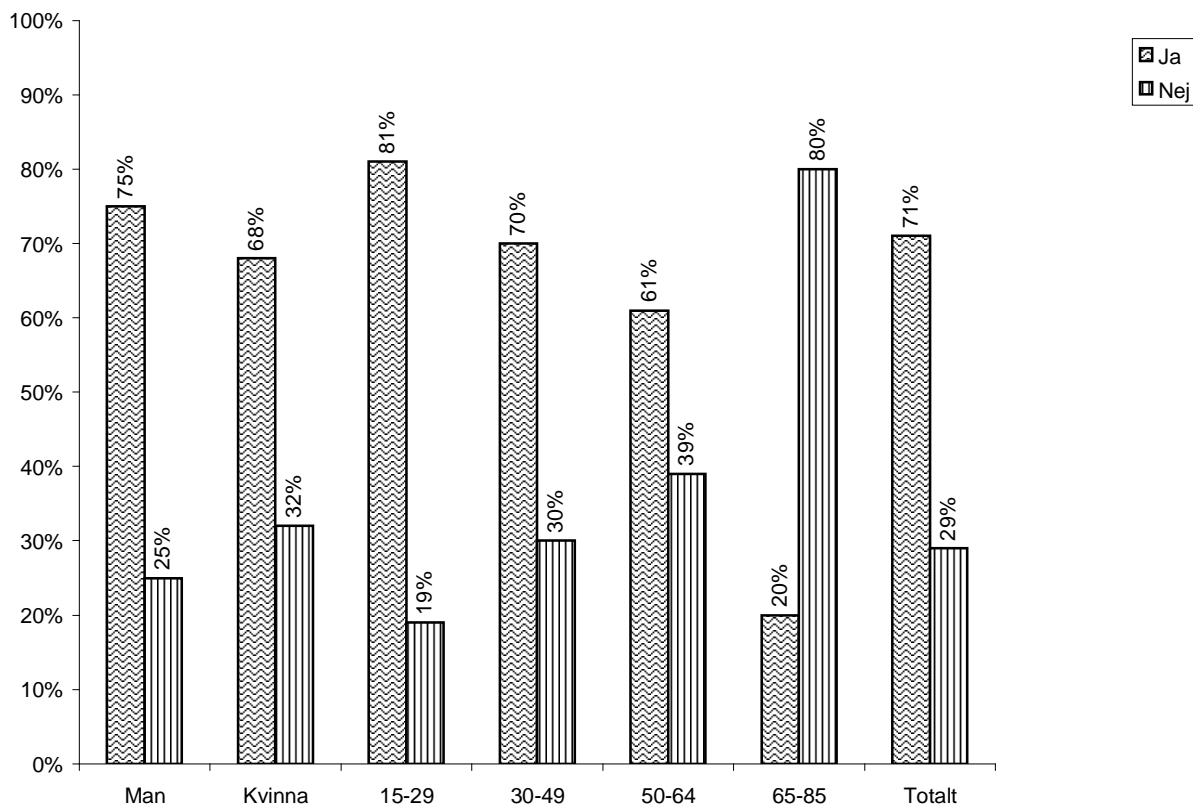
Till detta diagram behövs inte så mycket förklaring. Man kan tydligt se att oavsett kön och ålder så är det inte en enda som har använt eller använder de lagliga tjänsterna.

Författarnas kommentar

Som vi konstaterade i föregående kommentar så är kännedomen väldigt låg. Detta resulterar naturligtvis i att användningen av tjänsterna blir ännu lägre.

6. Jag har teknisk möjlighet att ladda ner film i mitt hem

Figur 4.6

Detta påstående har till syfte att gallra bort de som inte har teknisk möjlighet att ladda ner film i sitt hem från de resterande påståendena som enbart behandlar fildelningsvanor.

Fördelning mellan kön

Könsmässigt är fördelningen relativt likartad det är dock lite fler män än kvinnor som har den tekniska möjligheten.

Fördelning mellan ålder

Den åldersgrupp som i störst utsträckning har teknisk möjlighet att ladda ner film i sitt hem är de mellan 15-29 år. Därefter följer åldersgrupperna 30-49 och 50-64 år där majoriteten har denna möjlighet. Bland dem som är mellan 65-85 år är det endast två av tio som har möjlighet att ladda ner film i sitt hem.

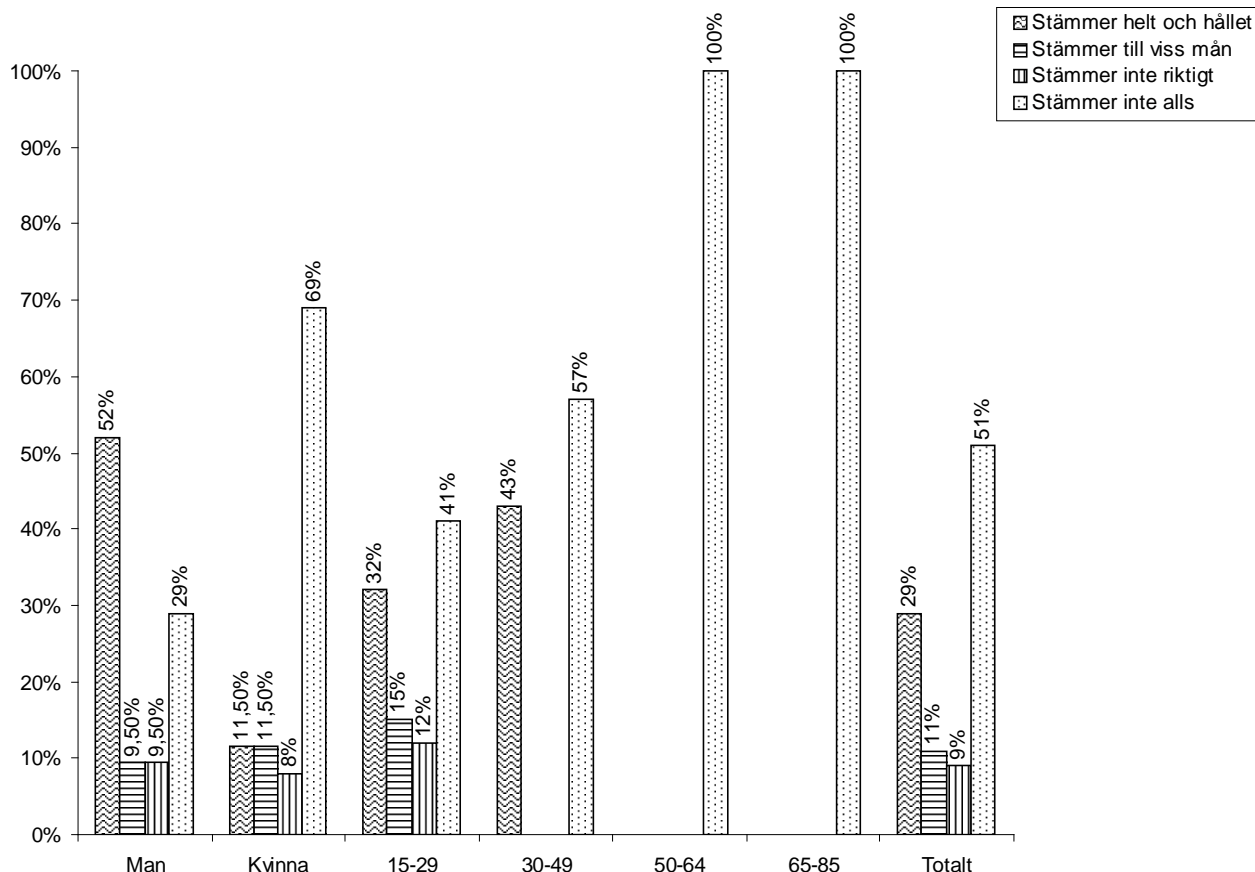
Fördelning totalt

Totalt sett så är det sju av tio av de tillfrågade som har möjligheten att ladda ner film i sitt hem.

Författarnas kommentar

Inte helt överraskande är möjligheten att ladda ner väldigt utbredd. Detta menar vi beror på det stora antalet svenska hushåll som har tillgång till Internet i sina hem.

7. Jag brukar olovligen ladda ner film(er) från fildelningsnätverk

Figur 4.7

Fördelning mellan kön

I detta diagram kan man urskilja att det är männen som i huvudsak olovligen laddar ner filmer i fildelningsnätverk. Mer än hälften av de tillfrågade männen instämmer helt och hållet med påståendet. Bland kvinnorna är det endast en av tio som instämmer helt och hållet med påståendet.

Fördelning mellan ålder

I åldersgruppen 15-29 kan man se att det är hälften av de tillfrågade som instämmer helt eller till viss mån. I åldersgruppen 30-49 är det fyra av tio som instämmer helt med påståendet. Av de respondenter som är i åldersgrupperna 50-64 och 65-85 år så har alla svarat stämmer inte alls på påståendet

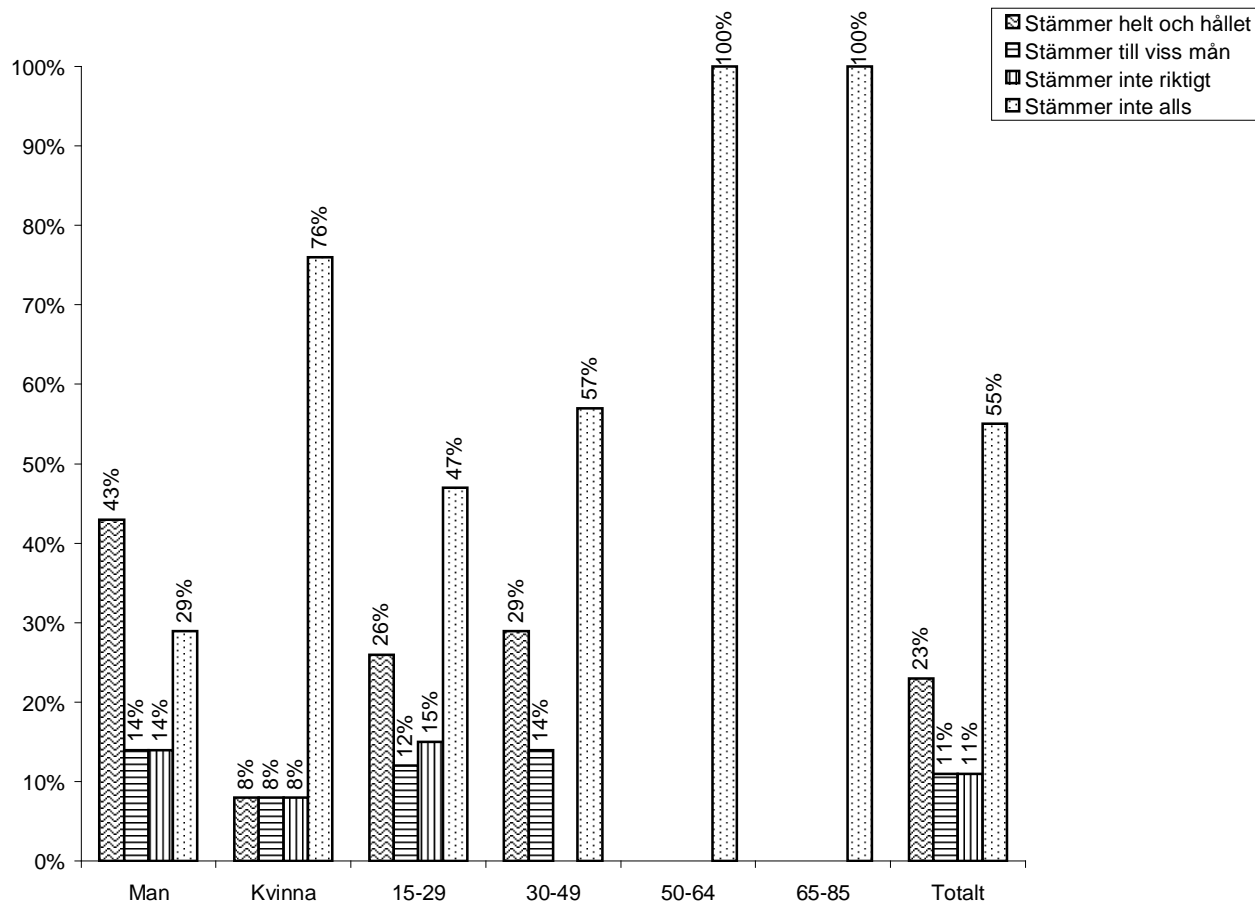
Fördelning totalt

Totalt sett är det en tre av tio som instämmer helt och en tiondel som instämmer till viss mån. Även en av tio har angett att de inte instämmer riktigt med påståendet. Totalt så har hälften angett att de instämmer inte alls.

Författarnas kommentar

Här har vi fått fram att det är männen som fildelar mest och då de unga männen i synnerhet. Detta följer den rådande uppfattningen om vem det är som laddar ner filmer. Att de äldre inte laddar ner filmer tror vi hänger samman med att de inte i samma utsträckning har tekniken för att fildela tillgänglig.

8. Jag brukar olovligen dela med mig av film(er) i fildelningsnätverk

Figur 4.8

Fördelning mellan kön

Tittar man på männens svar så har över hälften instämt helt eller till viss mån medan endast två av tio av de kvinnliga respondenterna instämmer helt eller till viss mån med påståendet.

Fördelning mellan ålder

Mellan åldersgrupperna 15-29 och 30-49 kan man se att fördelningen mellan de som inte instämmer helt eller till viss mån är förhållandevis jämn. Däremot är det ingen i åldersgrupperna 50-64 och 65-85 som delar med sig filmer i fildelningsnätverk.

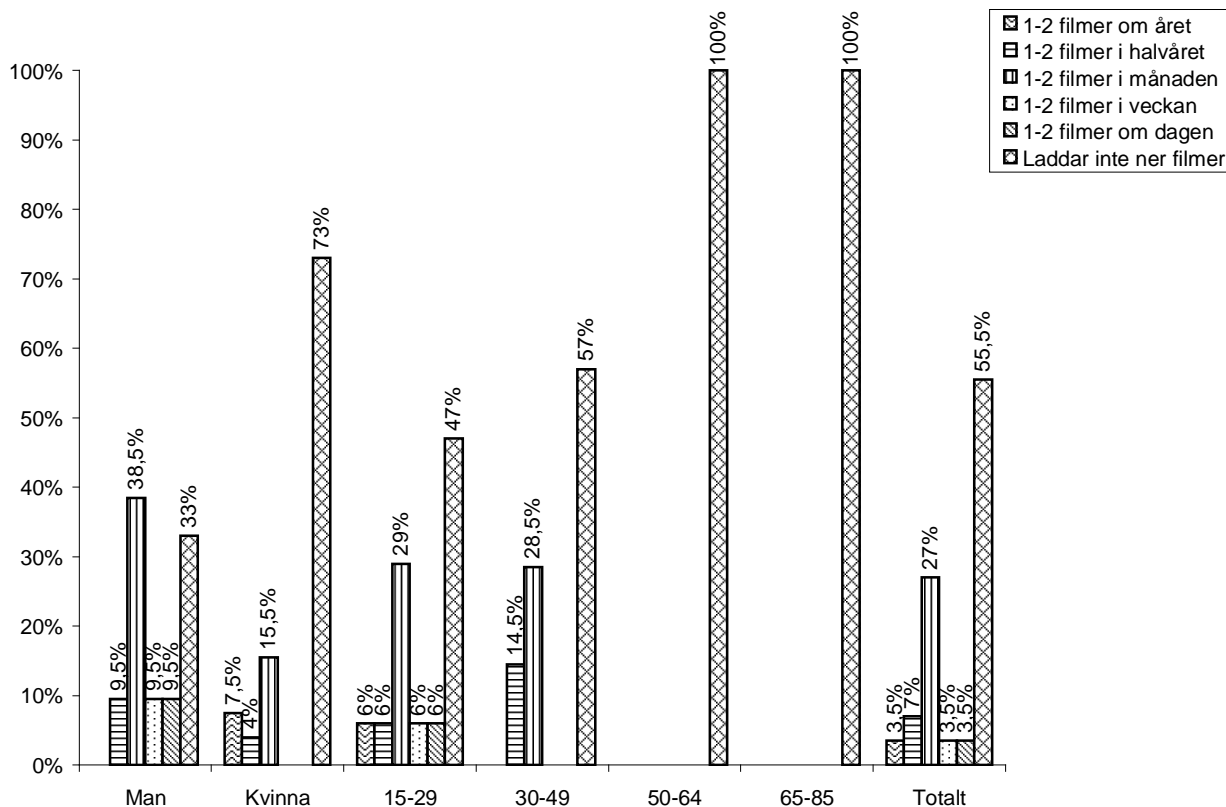
Fördelning totalt

På den totala fördelningen kan man se att tre av tio bland de tillfrågade olovligen delar med sig av filmer.

Författarnas kommentar

Fördelningen är ganska lik den på föregående påstående. Detta kan ha att göra med att vissa fildelningsprogram som används kräver att man ska dela med sig för att man ska få ladda ner. Det vill säga de som laddar ner delar även med sig.

9. Jag laddar olovligen i genomsnitt ner

Figur 4.9

Även detta påstående har två syften. Dels att visa hur mycket film som fildelarna laddar ner och dels att gallra bort de som inte fildelar. Detta innebär att i resterande diagram kommer vi bara ha med dem som fildelar.

Fördelning mellan kön

Hos män är den vanligaste konsumtionen 1-2 filmer i månaden medan majoriteten av de tillfrågade kvinnorna inte laddar ner film. Av de kvinnor som laddar ner film är den vanligaste kvantiteten 1-2 filmer i månaden.

Fördelning mellan ålder

I åldersgrupperna 15-29 och 30-49 kan man se att majoriteten inte ägnar sig åt olovlig fildelning. Av de som fildelar kan man se att 1-2 filmer i månaden är den vanligaste konsumtionen i båda åldersgrupperna. Vi kan däremot se att de i åldersgrupperna 50-64 och 65-85 inte ägnar sig åt olovlig fildelning.

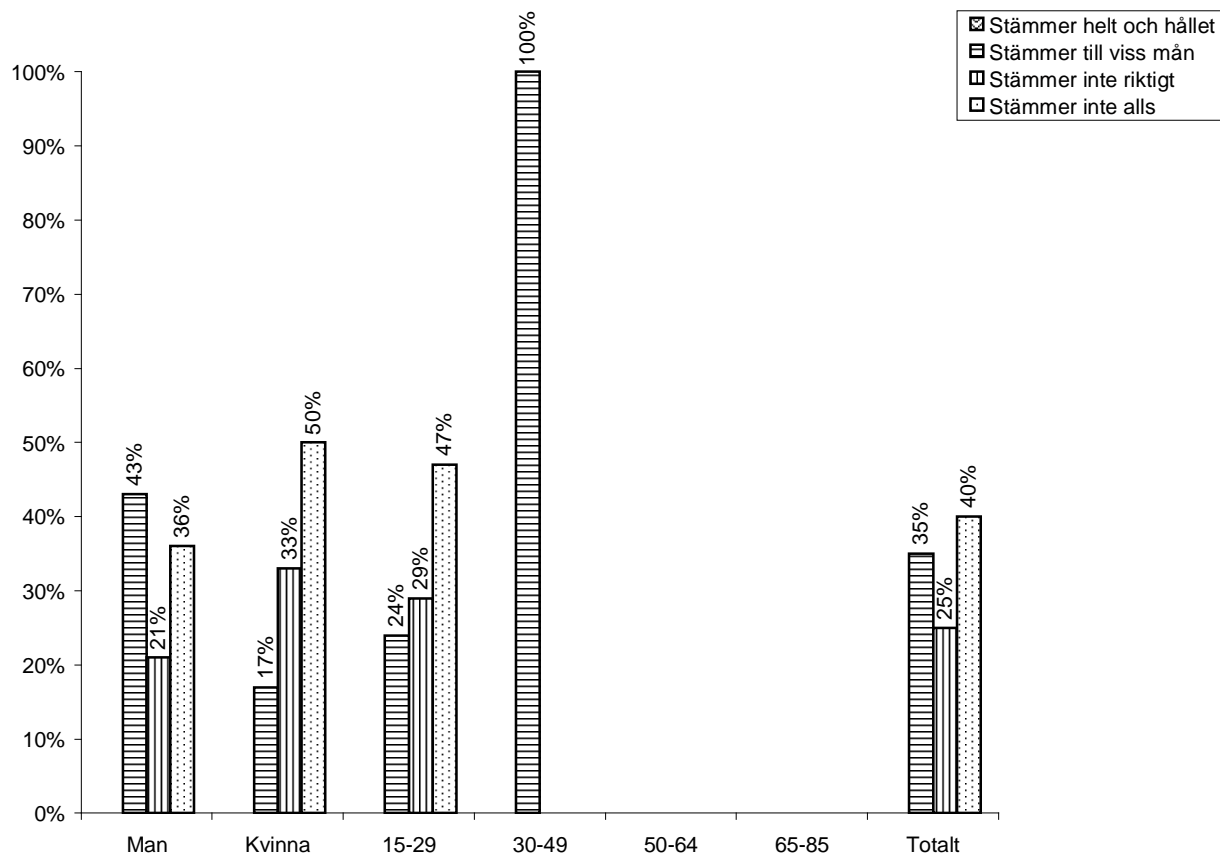
Fördelning totalt

Totalt sett av de som teknisk möjlighet att ladda ner film i sitt hem är det lite mer än hälften som inte gör det. Bland dem som har angett att de laddar ner film så har tre av tio som har angett att de laddar ner 1-2 gånger i månaden. Resterande personer har fördelats på en jämn nivå över de övriga alternativen.

Författarnas kommentar

Här har vi fått fram en betydligt högre andel personer som fildelar film än vad vi hade förväntat oss. I exempelvis SOM-rapporten är siffran 16 % och vi har fått fram sammanlagt 44,5 %. Vi kommer att diskutera detta ytterligare i senare diskussionsavsnitt.

10. Jag brukar hyra, köpa eller se en film på bio som jag tidigare har laddat ner

Figur 4.10

Eftersom ingen av de i åldern 50-64 och 65-85 har angett att de fildelar så har vi tagit bort dem från urvalet i resterande frågor.

Fördelning mellan kön

Oavsett kön är det ingen av de tillfrågade som instämmer helt med påståendet. Man kan dock se att det är männen som i störst utsträckning instämmer till viss mån.

Hälften av de tillfrågade kvinnorna och nära fyra av tio män instämmer inte alls med påståendet.

Fördelning mellan ålder

I åldersgruppen 15-29 är det två av tio som instämmer till viss mån medan alla i åldersgruppen 30-49 instämmer till viss mån.

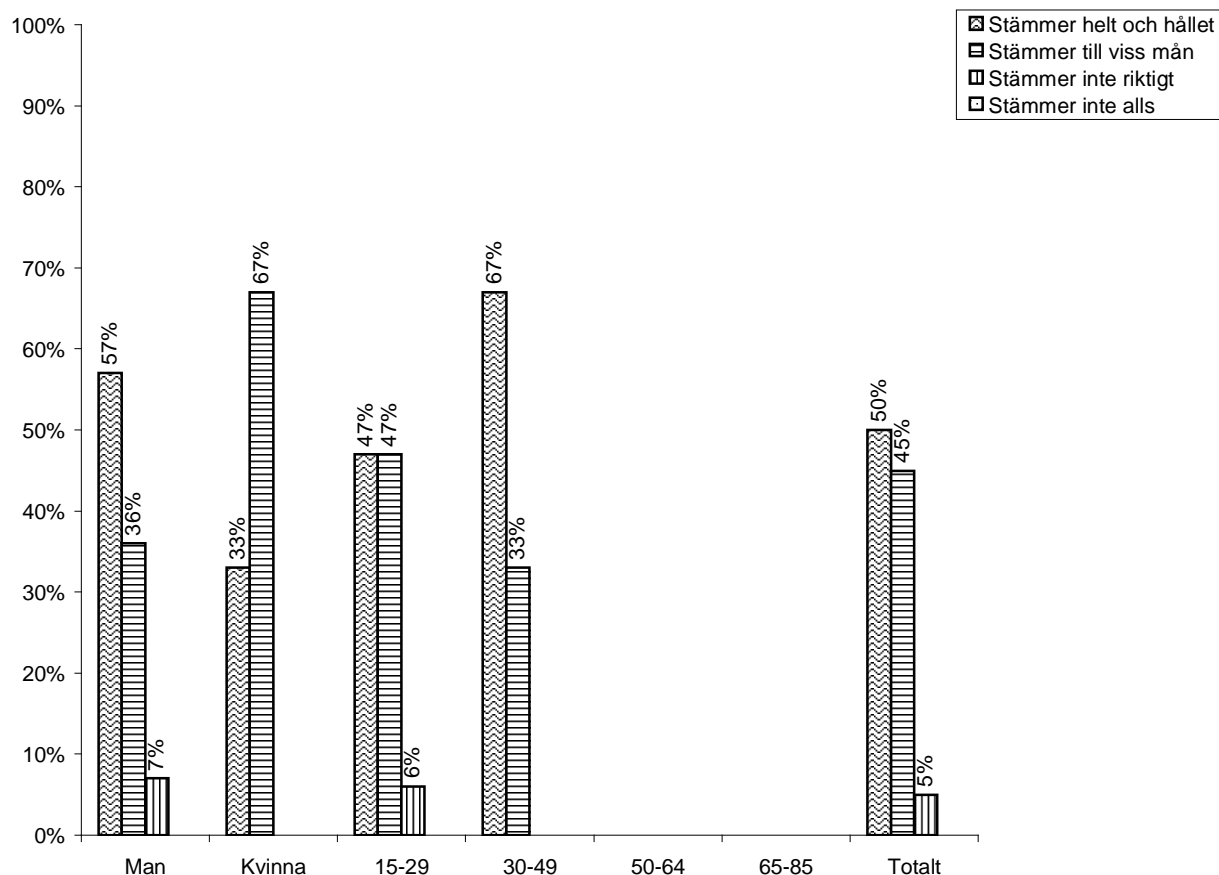
Fördelning totalt

Totalt sett är det fyra av tio bland de tillfrågade respondenterna som instämmer till viss mån med påståendet.

Författarnas kommentar

Detta påstående är knutet till vårt andra antagande som handlar om att nedladdade filmer kan fungera som smakprov. Det intressanta här är att ingen instämmer helt med påståendet vilket indikerar att det inte är så utbrett som beteende.

11. Jag brukar ladda ner film(er) som jag inte vill hyra, köpa eller se på bio

Figur 4.11

Fördelning mellan kön

Här kan man se att det i huvudsak är männen som instämmer helt och hållet med påståendet medan kvinnorna i huvudsak instämmer till viss mån.

Fördelning mellan ålder

i åldersgruppen 15-29 är svaren jämnt fördelade mellan alternativen stämmer helt och hållet och stämmer till viss mån. I åldersgruppen 30-49 är det sju av tio som instämmer helt med påståendet medan resten instämmer till viss mån.

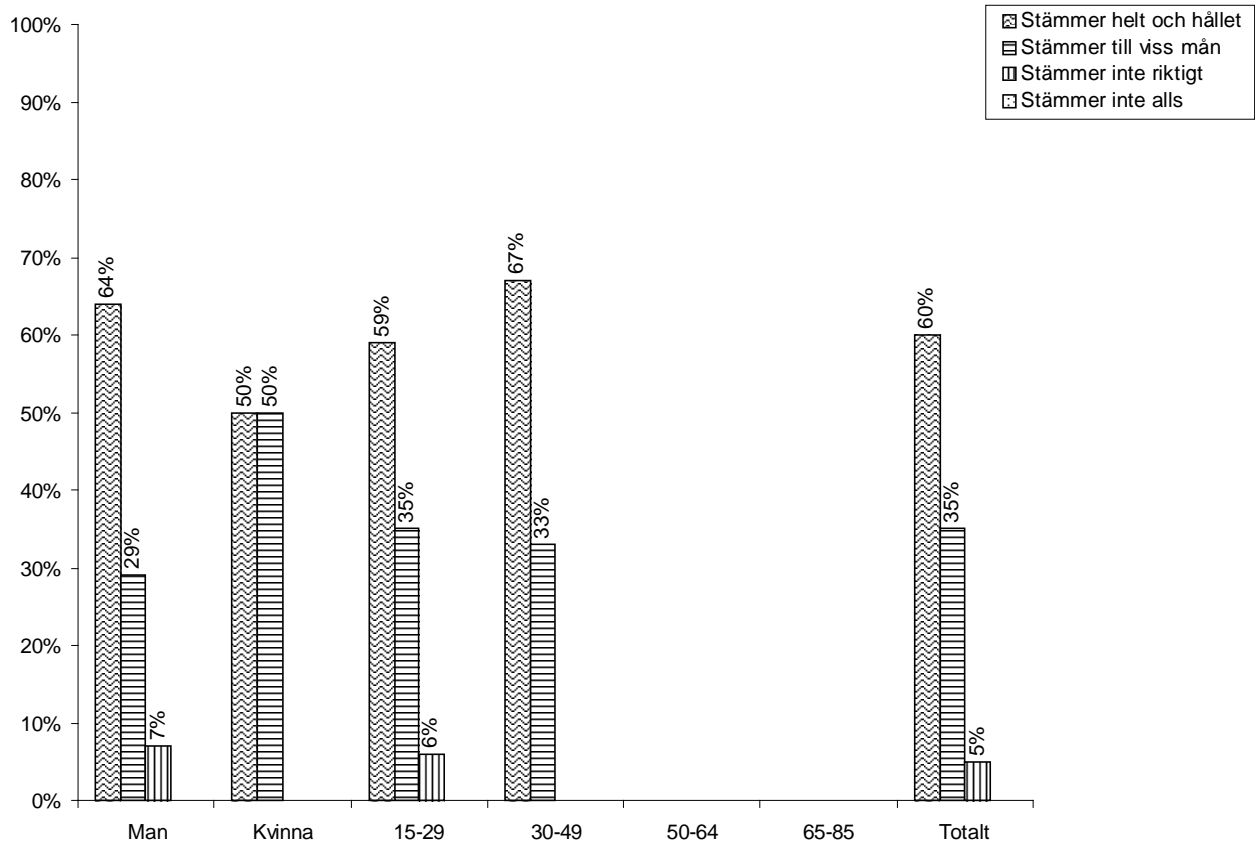
Fördelning totalt

Totalt sett instämmer hälften av de tillfrågade helt och hållet med påståendet.

Författarnas kommentar

Det som vi tycker är intressant här är att ingen har svarat stämmer inte alls. Detta kan bero på att man hellre laddar ner filmer som inte är så attraktiva än lägger pengar på att konsumera dem på laglig väg. Detta kan vi knyta till vårt första antagande som handlar om att attraktivare distributionssätt konkurrerar ut de traditionella.

12. Jag brukar rekommendera film(er) till vänner och bekanta efter att olovligen tagit del av dem

Figur 4.12

Fördelning mellan kön

Av männen har flest svarat stämmer helt och hållet medan hälften av kvinnorna har svarat stämmer helt och hälften stämmer till viss mån.

Fördelning mellan ålder

Åldersmässigt så är svaren ganska lika. Den största skillnaden är att i åldersgruppen 15-29 år så har en liten andel svarat stämmer inte riktigt, medan alla i åldern 30-49 år i någon mån instämmer med påståendet.

Fördelning totalt

Totalt sett så håller de flesta med påståendet i någon mån. Endast en liten andel har angett stämmer inte riktigt.

Författarnas kommentar

Det vi tycker är intressant med detta diagram är att ingen av de tillfrågade har svarat stämmer inte alls. Detta är knutet till vårt tredje antagande som går ut på att informations spridning kan fungera som en typ av marknadsföring.

Kapitel V – Analys & Resultat

I detta avsnitt analyserar vi de 12 påståendena från enkäten. Med hjälp av det vi får fram ur analysen undersöker vi huruvida de antaganden som vi tidigare har ställt upp överensstämmer med det som respondenterna har svarat.

Analys

Enkätfråga 1-3

Tittar man på resultaten från de tre första enkätfrågorna verkar det som att man kan se att de som fildelar olaglig film även är de som konsumerar mest laglig film. De som fildelar både köper och hyr mer laglig film, men de går mindre på bio än de som inte fildelar. Men trots detta så tycks den totala konsumtionen vara högre för den fildelande gruppen av respondenter. Marginalerna är dock inte så stora att vi med total säkerhet kan säga att den ena eller andra gruppen konsumerar mer film.

Enkätfråga 4-5

Frågorna gällande de lagliga alternativen till den olagliga fildelningen visar att kännedomen är låg då endast 7 % känner till SF-Anytime och 4 % känner till Film2home. Användningen av de undersökta tjänsterna visar sig hos våra respondenter vara helt obefintlig.

Enkätfråga 6-9

Fråga 6 till 9 handlar om att undersöka om och i vilken utsträckning respondenterna ägnar sig åt fildelning. Vad gäller den tekniska möjligheten så är skillnaden inte så stor mellan kvinnor och män. Men männen både laddar ner och delar med sig film i större utsträckning än kvinnorna. Alla fyra frågor visade att de i åldern 50-85 år inte ägnade sig åt fildelning och en stor del av dem hade inte den tekniska möjligheten att fildela i sitt hem. Totalt sett så var det ungefär hälften av respondenterna som inte fildelade filmer.

Enkätfråga 10

På frågan om respondenten brukar hyra köpa eller se en tidigare nedladdad film på bio så var det ingen som instämde helt. Cirka en tredjedel totalt instämde till viss mån och resterande respondenter instämde inte riktigt eller inte alls med påståendet.

Enkätfråga 11

På fråga 11 har 50 % svarat att de instämmer helt med att de brukar ladda ner filmer som de inte vill hyra, köpa eller se på bio och 45 % har svarat stämmer till viss mån.

Enkätfråga 12

Även på fråga 12 som handlar om benägenhet att rekommendera illegalt nedladdade filmer har nästan alla svarat att de instämmer helt eller instämmer till viss mån.

Resultat

I följande avsnitt kommer vi att presentera och värdera hur väl de antaganden vi har ställt upp stämmer med resultatet, utifrån resonemanget vi förde i analysen av enkätundersökningen.

A1 *Konsumenter substituerar traditionella konsumtionssätt med attraktivare digitala alternativ.*

Vår analys visar genom enkätpåstående 11 att majoriteten av våra respondenter laddar ner film som man inte vill betala för att se. Alltså att de ersätter det traditionella konsumtionssättet med det nya digitala. Det verkar alltså som att vårt första antagande stämmer.

A2 *Illegalt nedladdad film kan få konsumenter att lagligt konsumera filmen.*

Analysen visar att detta antagande inte stämmer då det är en majoritet som inte instämmer med påståendet att de lagligt konsumerar en tidigare nerladdad film.

A3 *Illegal konsumtion av film kan fungera som en marknadsförings kanal.*

I analysen får vi fram att en klar majoritet instämmer helt och hållet med påståendet att de rekommenderar filmer till vänner och bekanta samt att ingen har svarat stämmer inte alls. Vårt antagande verkar därför överensstämma med det resultat vi fick fram genom empirin.

A4 *Ökad fildelning leder till ökad laglig konsumtion.*

Antagande fyra är det som visade sig svårast att värdera. För biobesöken är det en viss övervikt bland de som inte fildelar film och för hyrfilm och köpfilm är det svårt att avgöra vem som konsumerar mest. Det verkar dock som att fildelarna hyr och köper film i lite större utsträckning. Vi anser ändå att vi inte kan säga att antagandet stämmer då det inte är en klar majoritet i någon av de tre frågorna åt det ena eller andra hållet.

A5 *Kännedomen om de lagliga digitala alternativen är låg.*

Vi kan tydligt urskilja att kännedomen om de lagliga digitala alternativen inte är hög då mindre än en tiondel av våra respondenter kände till tjänsterna. Vårt antagande stämmer alltså med det resultat vi har fått fram.

A6 *Användningen av de lagliga digitala alternativen är låg.*

Eftersom ingen av våra respondenter hade använt någon av tjänsterna så stämmer alltså även detta antagande med vårt resultat.

Kapitel VI – Slutsats & Diskussion

Här besvarar vi de frågor som vi tidigare ställde upp i problemformuleringen. För att besvara dessa frågor använder vi oss av resultatet från våra antaganden för att resonera fram svaren på frågorna. Därefter reflekterar vi kring det problemområde som vi har angripit i uppsatsen. Vi avslutar detta kapitel med att ge förslag på fortsatt forskning.

Slutsats

Utifrån resultatet och de data vi fick från analysen ska vi nu svara på de två delfrågorna och med hjälp av dessa besvara huvudfrågan som har drivit uppsatsen. Detta ska vi göra med hjälp av de antaganden som vi har arbetat utifrån.

De tre frågorna som vi presenterade är:

Föreligger det någon skillnad i konsumtionsmönster mellan de som fildelar upphovsrättsskyddad film och de som inte gör det?

Utifrån svaret att man gärna laddar ner de filmer som man inte vill betala för att se så pekar A1 på att konsumenter substituerar traditionella konsumtionssätt med attraktivare digitala alternativ. Däremot kunde vi i A4 inte fastställa vem som har den största filmkonsumtionen. Det verkar som att de som inte fildelar ser lite mer bio medan de som fildelar hyr och köper film i större utsträckning. Men skillnaden var inte tillräckligt stor för att vi skulle kunna slå fast att konsumtionen skiljer sig mellan fildelare och icke fildelare. Däremot pekar våra resultat på att fildelarna kan stimulera till mer laglig konsumtion när de rekommenderar filmer enligt antagande A3. Men det tycks inte vara så att fildelare betalar för en film som de tidigare har laddat ner som vi trodde i antagande A2. Vårt resultat pekar alltså på att konsumtionssättet till viss del skiljer sig åt mellan fildelare och icke fildelare. Dels skillnad i biobesök, antal hyrda filmer och antal köpta filmer men främst skillnaden att fildelare laddar ner filmer som de inte vill betala för att se medan icke fildelare troligtvis inte tar del av sådana filmer alls.

I vilken utsträckning används de lagliga digitala distributionskanalerna som finns tillgängliga?

Vi valde att titta på tre av de fyra lagliga tjänsterna som Antipiratbyrån nämnde i vår intervju med dem. Givetvis finns det fler tjänster tillgängliga men vi tyckte att det var intressant att titta på de tjänster som Antipiratbyrån använde i sin argumentation. Både antagande A5 som sa att kännedomen skulle vara låg och antagande A6 som sa att även användningen skulle vara låg visade sig stämma med vårt resultat. Detta grundades i att majoriteten av de tillfrågade varken känner till eller använder tjänsterna. Den utsträckning som de lagliga alternativen används i är alltså inte omfattande. Vad detta kan bero på kommer vi att diskutera i nästa avsnitt.

Hur påverkar den illegala fildelningen den lagliga konsumtionen av film?

Som vi tidigare nämnt så skiljer sig konsumtionssätten till viss del åt mellan fildelare och icke fildelare. Fildelarna konsumerar mer film om man ser till både lagligt konsumerad och olagligt konsumerad film samt rekommenderar även filmer som de har laddat ner, till sina vänner och bekanta. Detta kan ha effekten att om en person som inte fildelar blir rekommenderad en film och bestämmer sig för att se filmen så kommer detta att ske på lagligt vis. Den lagliga konsumtionen av film verkar dock inte skilja sig åt mellan fildelare och icke fildelare. Armstrong och Kotlers referensgruppsbegrepp kan också tillämpas här. Om de som fildelar tillhör andra människors referensgrupp så kommer de att vilja göra som dem, alltså se den filmen som de har blivit rekommenderade. Om man tittar på föregående fråga så visade den att de lagliga digitala alternativen inte används i så stor omfattning. Detta kan ju bero på att kännedomen om dem inte är så stor. Men det kan också vara så som Piratbyrån sa att fildelare inte vill betala för något som man kan få gratis och dessutom till dålig kvalitet. Efter att ha analyserat undersökningens resultat och utifrån de två delfrågorna blir svaret på vår huvudfråga att den illegala fildelningen inte verkar ha någon negativ inverkan på den lagliga konsumtionen av film. Det kommer dock att dröja tills tekniken blir bättre innan den lagliga digitala konsumtionen tar fart.

Diskussion

Vi kommer i detta avsnitt att reflektera och föra en diskussion kring de resultat som visade sig i analysen och göra återkopplingar till de teorier som vi presenterade i litteraturavsnittet.

På frågorna 1-3 fann vi att den lagliga konsumtionen av film inte skiljer sig åt mellan fildelare och icke fildelare. Detta resultat skiljer sig från det resultat som Antoni vid SOM-institutet kom fram till i sin rapport. Skillnaden kan bero på att vi hade ett mycket mindre urval än vad Antoni hade i sin rapport.

SF-Anytime nämner i mailkorrespondens med författarna att de har cirka 2500 svenska besökare om dagen varav cirka 625 personer väljer att utnyttja tjänsten. Denna låga siffra ger en förklaring till varför ingen från vårt urval har använt tjänsten. Vi tror att detta kan bero på flera olika faktorer. En faktor som gör att så få väljer att konsumera film via denna typ av tjänst är att kännedomen om tjänsterna är låg. En annan viktig faktor är kompatibilitet, eftersom de tjänster vi har undersökt uteslutande bygger på Windows mediaplattformen stänger man ute de som använder andra plattformar och förlorar potentiella kunder. Vi tror även att det kan vara svårt för de som fildelar upphovsrättsskyddat material att upphöra med det för att gå över till de lagliga tjänsterna. Det kan vara som Piratbyrån sa att de vill helt enkelt inte gå ifrån något som fungerar bra, är gratis och erbjuder filmer som inte har visats på bio, när dessutom risken för att ”åka fast” bedöms som relativt låg. När alternativet dessutom kostar pengar och endast erbjuder ett begränsat sortiment av filmer så minskar också viljan att byta. Men vi tror framför allt att dessa tjänster befinner sig fortfarande i uppstartningsfasen och har därför och har därför inte marknadsförts tillräckligt.

På fråga 6-9 som behandlar respondenternas fildelningsvanor fann vi en intressant skillnad mellan vårt resultat och SOM-rapporten. Vi fick fram att 44,5 % som har teknisk möjlighet laddar ner film, medan SOM-rapporten har fått motsvarande siffra till 16 %. Denna skillnad kan bero på att vårt urval är betydligt mindre än det urval som användes i SOM-rapporten. Men faktum kvarstår att det ändå är en anmärkningsvärd skillnad. Utifrån resultatet kan vi konstatera att ingen i åldern 50-85 år ägnar sig åt fildelning och en stor del av dem hade inte ens möjligheten att fildela i sitt hem. Här kan man då se ett visst samband mellan tillgänglighet av teknik och konsumtionsmönster. Men trots att det ändå är 60 % i åldern 50-

64 som har möjlighet att fildela så gör de inte det. Detta tror vi kan knytas till Porters substitutionsteori som beskrivs i empiriavsnittet. De äldre konsumenterna tycks enligt våra resultat inte värdera de nya distributionskanalerna lika högt som de gamla. De kanske också ser risken för straff som ett för högt pris att betala, därför blir de inte lika benägna att byta distributionskanal.

När vi formulerade fråga 10 trodde vi att det mervärde som finns genom en bättre ljud- och bildupplevelse som de traditionella distributionskanalerna erbjuder skulle få en del av de som fildelar att vilja se en tidigare nerladdad film på exempelvis bio. Denna tanke uppkom efter att ha läst Liebowitz resonemang om sampling av låtar innan man köper en skiva. Vårt resultat pekar dock på att denna teori inte går att applicera på konsumtionen av film. Detta kan bero på att om man laddar ner några låtar så finns det fortfarande mer att uppleva om man köper hela skivan. Men har man laddat ner och sett en film så finns det inget mer att uppleva genom att konsumera den lagligt. Detta resultat följer det som Antipiratbyrån sa att om man konsumerar en film olagligt så kommer man inte att ta del av den på lagligt vis.

Fråga 11 pekar på att man laddar ner filmer som man inte vill ta del av på laglig väg. Varför det är så är det som är det intressanta. Som vi har nämnt tidigare så kan det ha att göra med att de nya konsumtionssätten är mer lockande av flera olika anledningar. En av anledningarna som vi ser är att man inte är beredd att betala för en film som man inte tror ger ett högre underhållningsvärde av att ses på en bioduk. Då kan det nya konsumtionssättet vara mer lockande då man får en film direkt ner i datorn utan kostnad. Enkelt uttryckt vill man inte betala för något som man kan få gratis, om det inte ger ett högre underhållningsvärde när man betalar för det. Här tror vi även att det kan vara som Antipiratbyrån säger att biobesöken påverkas av vilka titlar som släpps. Om det ett visst år släpps flera storfilmer så kan detta höja biobesöken det året. Om det nästa år inte kommer några storfilmer så kan det vara så att individer som sysslar med fildelning hellre laddar ner filmerna än ser dem på bio.

Fråga 12 stödjer vårt tredje antagande om informationsspridning bland fildelare och hur detta kan fungera som en marknadsföringskanal för filmer. Då många rekommenderar filmer som de laddat ner ökar chansen att fler ska ta del av den. Huruvida detta kommer att ske på lagligt vis eller ej är svårt att svara på. Men eftersom de som fildelar kan rekommendera filmer till personer som inte fildelar finns det en chans att de kommer konsumera filmen på lagligt vis om de bestämmer sig för att se den.

Vad gäller den olagliga fildelningen generellt så kan lösningen på problemet kanske vara att bolagen bränner in reklambanners i filmfönstret och på så vis kan sänka priset på de lagliga tjänsterna som finns. Vi håller alltså inte med Piratbyrån som säger att det inte finns något problem. De exempel som de har från musikbranschen går inte att direkt applicera på filmbranschen eftersom musikartisterna har den alternativa inkomsten från de konserter som eventuellt fler går på grund av fildelningen. Om ingen betalar för filmerna blir produktionsbolagen rädda för att lägga pengar på att göra nya filmer. Fast däremot anser vi att de förluster som målas upp av bland annat Antipiratbyrån inte är realistiska. Bara för att man konsumerar en film illegalt så betyder inte det att man hade sett den på laglig väg om alternativet inte hade funnits.

Slutligen vill vi säga att problemområdet som vi har undersökt är väldigt omtalat och är källa till hätska debatter. Vi har inte försökt att utröna vem som har rätt eller fel för vi anser inte att det går att måla det så svart på vitt. Vår grundläggande tanke var att se huruvida den olagliga fildelningen hade negativa ekonomiska konsekvenser för filmbolagen. Utifrån det vi har fått

fram vill vi säga att den ekonomiska påverkan är ganska liten. Nya undersökningar, däribland SOM-rapporten, visar att fildelningen ökar stadigt. Samtidigt så visar den senaste statistiken från svenska filminstitutet att biobesöken ökade 2006. Därur får vi alltså indikationer på att filmbranschen inte tar skada av den olagliga fildelningen. Med den slutsatsen dragen vill vi ändå säga att vi tycker att man bör betala för sig när man vill se en film. Det ligger ju stort arbete bakom och rent ideologiskt tycker vi att detta ska belönas.

Förslag till fortsatt forskning

En annan avgränsning till området än den vi har gjort skulle kunna vara att man tittar mer på den ekonomiska biten. Då blir det ju förstås inte en informatisk uppsats utan mer en ekonomisk sådan. Man kan också försöka utreda vilka åtgärder som skulle kunna vara effektiva för att stimulera mer konsumtion via de lagliga tjänsterna. Både lagstiftningsmässigt eller genom olika sätt att marknadsföra sig på.

Referenser

Antoni, R (2006) Kampen om publiken. Göteborgs Universitet, SOM-Institutet hämtat från http://www.sfi.se/sfi/IMAGES/SFI_PDF/RAPPORTER%20OCH%20DOKUMENT/KAMPEN%20OM%20PUBLIKEN.PDF > 070919

Backman, J (1998) Rapporter och uppsatser. Lund; Studentlitteratur

Bryman, A (2005) Samhällsvetenskapliga metoder. Malmö; Liber ekonomi

Armstrong, G & Kotler, P (2005) Marketing: an introduction, Pearson Education Inc. Prentice Hall

Porter, M.E (1985) Competitive Advantage, Creating and sustaining superior performance. The free press

Johansson, M & Siljac, S(2006) Vad driver individer till nedladdning? En studie kring piratkopiering. Kandidatuppsats, Institutionen för informatik, Ekonomihögskolan, Lunds Universitet

Liebowitz, S,J, (2005) Pitfalls in Measuring the Impact of File-sharing on the Sound Recording Market, Oxford Journals, Social Sciences, CESifo Economic Studies, Vol. 51, 2-3/2005, 435–473 hämtat från <http://cesifo.oxfordjournals.org/cgi/reprint/51/2-3/435> > 070919

Nettleingham, M, Ngo, B & Olsson, K (2005) Nedladdning av musik, En studie av vilka faktorer som påverkar nedladdning av musik via fildelningsapplikationer. Kandidatuppsats, Institutionen för informatik, Ekonomihögskolan, Lunds Universitet

Statistiska Centralbyrån, Enheten för Investeringar, FoU och IT, Pressmeddelande Nr 2006:343, 2006-12-18 hämtat från http://www.scb.se/templates/pressinfo_187176.asp

Upphovsrättslagen (2007) Sveriges Rikes Lag 1960:729

Elektroniska källor

Antipiratbyrån 1 "Om verksamheten" hämtat från <http://www.antipiratbyran.se/index.htm?id=wrk> > 070919

Antipiratbyrån 2 "Debatt" hämtat från <http://www.antipiratbyran.se/index.htm?id=debatt> > 070919

Antipiratbyrån 3 "Om Antipiratbyrån" hämtat från <http://www.antipiratbyran.se> > 070919

Antoni, R (2007) Film, pirater och sjunkande skepp, SOM-Institutet hämtat från <http://www.som.gu.se/SOMseminariet2007/Antoni.pdf> > 070919

Bonnier "Pressrelease" hämtat från <http://www.bonnier.se/742.asp?newsid=22077> > 070919

Computer Sweden "Språkwebb" hämtat från
<http://cstjanster.idg.se/sprakwebben/ord.asp?ord=klient> > 070919

Datainspektionen "Beslut om undantag" hämtat från
http://www.datainspektionen.se/pdf/beslut/antipiratbyran_undantag.pdf > 070919

Datainspektionen 2 "om Datainspektionen" hämtat från
http://www.datainspektionen.se/om_datainspektionen/datainspektionens_uppdrag.shtml>
070920

DC++ "Overview" hämtat från <http://dcplusplus.sourceforge.net/features/> > 071010

Download.com "Fildelningsklienter" hämtat från http://www.download.com/3120-20_4-0.html?sort=totalDL&sort=&ca=&licenseType=49&fileSize=&qt=fileshearing&operatingSystems=&tag=srt.td > 070825

FileHippo "DC++" hämtat från http://www.filehippo.com/download_dc_plus_plus/ > 070919

Film2home "Så här gör du" hämtat från <http://www.film2home.se/sv/Sa-har-gor-du.aspx> >
070910

HowStuffWorks "BitTorrent" hämtat från <http://computer.howstuffworks.com/bittorrent2.htm>
> 070915

HowStuffWorks 2 "Gnutella" hämtat från <http://computer.howstuffworks.com/file-sharing3.htm> > 071010

LimeWire "Om företaget" hämtat från <http://www.limewire.com/about/company.php> >
071010

Myndigheten för skolutveckling "Källkritik" hämtat från
<http://kollakallan.skolutveckling.se/kallkritik/> > 071006

Publiken.se "Vanliga frågor" hämtat från <http://www.publiken.se/sv/faq.aspx> > 070915

Piratbyrå "Information" hämtat från <http://www.piratbyran.org/?view=articles&cat=8> >
070919

Piratbyrå 2 "BitTorrent" hämtat från <http://www.piratbyran.org/?view=articles&id=35> >
070915

SF-Anytime "Frågor och svar" hämtat från <http://www.sf-anytime.com/clients/default23.aspx?bw=4391293&fullscreen=1&siteCode=BM&deeplinkSite=1&disableT4=1&testCookie=1=1,2=1,3=1,4=1,5=1,6=0,7=1,8=1,9=1,10=1> > 070917

Svenska Filminstitutet "Statistik" hämtat från www.sfi.se/statistik/ > 070919

TorrentGuide "Så funkar BitTorrent" <http://www.torrentguide.net/> >070919

CacheLogic hämtat från

<http://www.cachelogic.com/home/pages/research/filetypestudy.php> > 070516

Bilagor

Bilaga 1. Antipiratbyråns intervjusvar

Vad har ni för mål med er verksamhet?

Det är att tillvarata våra medlemmars rättigheter och verka för att deras rättigheter inte kränks. *Informerar ni allmänheten om er verksamhet och i så fall varför är det viktigt?*

Det är inget ändamål i sig men allmänheten är nog ganska medvetna om vår verksamhet. På ett sätt så gör vi ju det genom de trailers vi har på filmer. Sen så tror jag att kännedomen om oss är ganska stor också med den medieexponering vi har haft, men vi är inte ute och informerar om att vi existerar det är inte ändamålet i sig.

Vilken effekt har informationen haft?

Undersökningar visar att de polisanmälningar vi gjort och de åtal som tagits upp har en preventiv effekt.

Hur många fildelare uppskattar du att det finns i Sverige i dag?

De uppgifter vi har hamnar någonstans mellan sjuhundra tusen och en miljon. Statistiska centralbyrån har gjort en undersökning som heter *Use of computers and the internet by private persons in Sweden*. Där har de kommit fram till att en miljon använder fildelningsprogram men då är det inte sagt att det handlar om illegal fildelning utan att det är fildelning i sig som teknik.

Vilka effekter anser ni att den svenska fildelningen har på den svenska filmförsäljningen?

Vi tror att det har en negativ effekt på den svenska filmindustrin. Det finns ju studier som visar på det. Det finns en amerikansk studie där man har tittat på Sverige särskilt och där har man kollat på förlusten i konsumentled. Och ställt frågan: om du inte hade kommit över en piratkopia hade du då konsumerat den legalt. Undersökningen kommer fram till att det hade man inte gjort. Detta tycker vi verkar rimligt.

Vilka anser er organisation är de som har mest att förlora på den illegala fildelningen?

Någonstans tror jag att alla kommer att förlora på det, eftersom de som investerar i film behöver ju få in ekonomi så att de kan investera i nya filmer. Får de mindre pengar att investera så kommer det att drabba de som tittar på film och de som gör film i alla led. Och ser man på svenska filmindustrin så går den back varje år så det är ju hela tiden en diskussion om pengar. Det är klart att om man ser en förlust på grund av piratkopiering så tror jag inte att det gynnar varken konsumenterna eller filmbranschen.

Vilka anser er organisation är de som har mest att vinna på den illegala fildelningen?

Den illegala fildelningen har jag svårt att se att någon har något att vinna på. Det finns ju den här music lessons på KTH men jag kan inte stå för deras utgivning. Men om jag förstår deras undersökning rätt så tror de på något sätt att det kan öka och stimulera all typ av konsumtion både legal och illegal. Men det är ju deras uppfattning inte vår. Vi tycker ju för övrigt också att det är viktigt att den som har upphovsrätten till ett verk ska rätt att bestämma hur det ska hanteras själv.

Är det viktigt att upprätthålla upphovsrätten och i så fall varför?

Av den anledningen som jag sa tidigare att upphovsrättsmannen har rätt till sitt verk. Jag är ju jurist och jag jobbar ju efter de lagar som existerar idag och förändras dem så är det klart att jag får förändra mitt arbetssätt också. Men som upphovsrätten är uppbyggd att upphovsmannen ska ha rätt både ekonomiskt och ideellt till sitt verk. Man ska både ha rätt att styra och få betalt för sitt arbete i samband med att det visas. Jag tycker det är konstigt att vissa typer av tjänster inte har rätt att få betalt medan andra tjänster ska få betalt. Går man och

köper något annat så är det ingen som tror att det ska vara gratis. Så därför kan jag tycka att det kan vara lite taskigt mot upphovsmän som producerar verk som kan delas digitalt att just de inte ska få betalt. Det är det upphovsrätten ska skydda.

Anser du att upphovsrätten bör uppdateras ytterligare för att möta de förändrade förutsättningarna som Internet har medfört?

Ja det finns ju alltid ett behov av förnyelse när en teknik förändras snabbt och lagstiftningen inte förändras i samma takt. Den fungerar som det idag men problemet är ju att det är svårt för upphovsmännen att göra någonting om deras verk släpps ut på Internet så det måste på något sätt komma ikapp med tiden.

Tycker ni att det finns några lagliga filmtjänster på Internet som kan vara ett bra alternativ till den olagliga fildelningen?

Ja nu i dagsläget finns det fyra tjänster som är fullt fungerande. Och så tror jag så att i uppstarten så är det stora kostnader för bolagen att gå in och de är lite försiktiga för att se om det fungerar. Men i framtiden tror jag att förhoppningsvis alla filmer är digitaliserade och går att köpa legalt. Dessa fyra är Publiken.se, Film2home, Sf-Anytime och CDON. Och inom en sex månaders period kommer det komma flera lanseringar av liknande tjänster.

Finns det någon annan faktor än fildelning som kan vara orsaken till att försäljningssiffrorna på exempelvis bio har minskat?

Ja det är klart att det kan finnas det, men jag kanske inte är rätt person att prata med om det. Men de säger ju att det även beror på vilka titlar som släpps olika år. Det är ju klart att det kan vara flera faktorer än illegal fildelning som påverkar det. Men det är ju en stor påverkningsfaktor den illegala fildelningen det kan man inte bortse ifrån.

Det finns forskning som visar att de som fildelar också är de som går mest på bio, vad tror ni att det kan bero på?

Jag tror att det visar på att de som håller på med illegal fildelning är väldigt filmintresserade, och det gör ju att man konsumerar mer. Jag antar att ni refererar till den där SOM-undersökningen. Är man filmintresserad kanske man konsumerar film på flera olika sätt, om jag inte minns fel kom den där SOM-undersökningen fram till att de som fildelar illegalt och de som inte fildelar illegalt går på bio i samma utsträckning. Då har han sagt i en artikel att det skulle kunna vara så att de som fildelar illegalt har ett så stort filmintresse så de skulle egentligen gå mer på bio om de inte hade fildelat illegalt. Detta tror jag är ganska sannolikt.

Hur ställer ni er till Business Software Alliance(BSA) angreppssätt på problemet genom att uppmana till och betala för angiveri?

Det är ju upp till dem att använda de metoder de anser är lämpliga men de har väl haft framgång med sitt angreppssätt så att säga. Vi har också betalat för information. I vissa situationer är det enda sättet att komma framåt. Man måste arbeta på flera olika sätt, man måste dels informera och man måste försöka komma åt saker på flera olika sätt. Men det sättet är väl ingenting vi skulle säga att det är något fel i, det är inte olagligt att betala för information så jag ser inte något negativt i det.

Vad tror du lösningen på den olagliga fildelningen kan vara?

Jag tror att det är en kombination, dels så tror jag att de legala tjänsterna måste komma på plats och allmänheten måste få möjlighet att använda dem och ändra sitt beteende. Och så tror jag tyvärr att det måste finnas en större risk att åka dit om man använder de illegala tjänsterna. Man skulle dock kunna tänka sig att använda en mjukare åtgärd mot privatpersoner som fildelar än polisanmälan. Det skulle vi gärna vilja se att man kanske skulle kunna skicka en varning till dem, så att de kunde ändra sitt beteende. För som det ser ut i dagsläget så måste vi då ta hjälp av Internetleverantörerna. Det är kanske en punkt som lagstiftningen kanske måste förändras på. Men ser man till exempel på tidningarna så har de fått någon form av självsanerande organ och nåt liknande kanske skulle kunna vara aktuellt även här. Om vi

skulle se någon som begår ett brott så skulle vi tycka att det vore trevligare både för Internetleverantören som har ip-numret och för oss att slippa göra en polisanmälan.

Bilaga 2. Piratbyråns intervju svar

Vad har ni för mål med er verksamhet?

Vi har inga direkta mål med Piratbyrån. Det handlar mer om att ha kul och att få ut tankar som vi tycker är intressanta. Tidigare såg vi oss som kämpar mot upphovsrätten och för fildelningen. Men det så kallade piratkriget är över.

Informerar ni allmänheten om er verksamhet och i så fall varför är det viktigt?

Ja, genom vår hemsida där vi lyfter fram intressanta nyheter och artiklar.

Vilken effekt har informationen haft?

Piratbyrån har mest medieutrymme av alla ideella organisationer i hela Sverige. Vi vill tro att vår vinkel har påverkat upphovsrättsdebatten till det bättre.

Hur många fildelare uppskattar du att det finns i Sverige i dag?

Enligt mediavision.se fildelar 1.1 miljon svenskar. Det ser vi som en tillförlitlig siffra. Sen kan man kanske lägga till alla som lånar ut böcker, spelar av filmer på tv, kopierar recept osv. På så sätt är vi nog alla pirater.

Vilka effekter anser ni att den svenska fildelningen har på den svenska filmförsäljningen?

Oerhört svårt att säga. Det är så många faktorer som påverkar det hela. T.ex. hemmabio-utvecklingen, filmernas kvalitet, fler media att lägga pengar på (spel t.ex.). Men om fildelningen skulle ha påverkat filmförsäljningen negativt ser inte jag det som ett problem, snarare ett faktum att ta ställning till.

Vilka anser er organisation är de som har mest att förlora på den illegala fildelningen?

De stora kolosser till medieföretag som inte vill hänga med i den tekniska utvecklingen och sålunda går under.

Vilka anser er organisation är de som har mest att vinna på den illegala fildelningen?

Kreatörer som tidigare bara hade dyr reklam och parasiterande skiv/film-bolag att vända sig till. Idag kan vem som helst producera en skiva och snabbt sprida den över hela jordklotet.

Är det viktigt att upprätthålla upphovsrätten och i så fall varför?

Vi anser inte att den ska slopas över en natt, det skulle såklart leda till kaos. I dagens system har den sin funktion, även om den är extremt övervärderad och alldeles för hård.

Anser du att upphovsrätten bör uppdateras ytterligare för att möta de förändrade förutsättningarna som Internet har medfört?

Ja, hänsyn måste tas till den tekniska utvecklingen. Internet skiter i upphovsrätt, det är inget problem man kan lagstifta bort.

Tycker ni att det finns några lagliga filmtjänster på Internet som kan vara ett bra alternativ till den olagliga fildelningen?

Inte vad jag hittills har sett. Alla erbjuder gamla filmer i dåliga format till överpriser. Långt ifrån vad fildelare har vant sig vid.

Finns det någon annan faktor än fildelning som kan vara orsaken till att försäljningssiffrorna på exempelvis bio har minskat?

Oerhört svårt att säga. Det är så många faktorer som påverkar det hela. T.ex. hemmabio-utvecklingen, filmernas kvalitet, fler media att lägga pengar på (spel tex). Men om fildelningen skulle ha påverkat filmförsäljningen negativt ser inte jag det som ett problem, snarare ett faktum att ta ställning till.

Det finns forskning som visar att de som fildelar också är de som går mest på bio, vad tror ni att det kan bero på?

De som fildelar mest gör det oftast för att de är kulturintresserade, de bryr sig inte om tekniska barriärer. De vill ta del av kultur på bästa möjliga sätt. Det kan vara att se en film på bio, eller se en schysst dvd-rip på hemmabion.

Hur ställer ni er till Business Software Alliance(BSA) angreppssätt på problemet genom att uppmana till och betala för angiveri?

Löjligt. Det är ett tecken på hur desperata de är.

Vad tror du lösningen på den olagliga fildelningen kan vara?

Eftersom jag inte ser den olagliga fildelningen som ett problem är jag inte intresserad av en lösning. Jag tror heller inte att det kan lösas. Datorers grundläggande funktion är att kopiera data.

Bilaga 3. Enkätundersökning

Vi är två stycken Informatik studenter vid Lunds Universitet som skriver en kandidatuppsats om fildelningens effekter på de svenska filmdistributörerna. Vi är därför väldigt tacksamma att ni tar er tid till att besvara följande fjorton påståenden genom att kryssa i det alternativ ni känner stämmer in bäst på er. Undersökningen är anonym och vi uppskattar så uppriktiga svar som möjligt.

1. Kön
  - Man
  - Kvinna

2. Ålder
  - 15-29
  - 30-49
  - 50-64
  - 65-85

3. Jag går på bio
  - 0-2 gånger om året
  - 1-2 gånger i halvåret
  - 1-2 gånger i månaden
  - 1-2 gånger i veckan

4. Jag köper film
  - 0-2 gånger om året
  - 1-2 gånger i halvåret
  - 1-2 gånger i månaden
  - 1-2 gånger i veckan

5. Jag hyr film
  - 0-2 gånger om året
  - 1-2 gånger i halvåret
  - 1-2 gånger i månaden
  - 1-2 gånger i veckan

6. Jag känner till följande lagliga alternativ för filmnedladdning (markera de som ni känner till)
  - Sf-Anytime
  - Film2home
  - Publiken.se
  - Jag känner inte igen alternativen

7. Jag har använt eller använder följande tjänster
  - Sf-Anytime
  - Film2home
  - Publiken.se
  - Jag har inte använt något av alternativen

8. Jag har tekniska möjligheter att ladda ner film i mitt hem

Ja

Nej (om du kryssar i nej rutan så tackar vi för din medverkan)

9. Jag brukar olovligen ladda ner film(er) från fildelnings nätverk
- Stämmer helt och hållet
  - Stämmer till viss mån
  - Stämmer inte riktigt
  - Stämmer inte alls
10. Jag brukar olovligen dela med mig film(er) i fildelnings nätverk
- Stämmer helt och hållet
  - Stämmer till viss mån
  - Stämmer inte riktigt
  - Stämmer inte alls
11. Jag laddar olovligen i genomsnitt ner
- 1-2 filmer om året
  - 1-2 filmer i halvåret
  - 1-2 filmer i månaden
  - 1-2 filmer i veckan
  - 1-2 filmer om dagen
  - Jag laddar inte ner filmer
12. Jag brukar hyra, köpa eller se en film på bio som jag tidigare har laddat ner
- Stämmer helt och hållet
  - Stämmer till viss mån
  - Stämmer inte riktigt
  - Stämmer inte alls
13. Jag brukar ladda ner film(er) som jag **inte** vill hyra, köpa eller se på bio
- Stämmer helt och hållet
  - Stämmer till viss mån
  - Stämmer inte riktigt
  - Stämmer inte alls
14. Jag brukar rekommendera film(er) till vänner och bekanta efter att olovligen ha tagit del av dem
- Stämmer helt och hållet
  - Stämmer till viss mån
  - Stämmer inte riktigt
  - Stämmer inte alls